

Razgled po svetu.

AVSTRIJSKO-OGRSKA.

Nadporočnik Hofrichter, ki je po dolgem tajeju vojaškemu sodišču priznal, da je pošiljal svojimi tovarišem, častnikom, strupe ne pilule, da bi hitreje prišel na višjo stopno, je obsojen na smrt na vešalih. Tako bo častniški morilec bingljal na vislicah, kakor navaden ropar in morilec. Ni pa izključeno, da ga pomilosti cesar na 20letno ječo, ker so nekateri zaslišani sodni zdravniki zvedeni bili mnenja, da Hofrichter ni popolnoma zdrave pameti in da radi tega ni povsem odgovoren za izvršeni zločin.

Po vsem Ogrskem trajajo volilni boji, ki se šestokrat krvavo končajo. Posebno ljut volilni boj se je bil zadnjič v Inka, komital Somogy. Tam je prišlo do spopada med košutovci in pristaši narodne ljudske stranke, ki se postavlja na vladno stran. Nemiri so postali tako veliki, da je moral posredovati orožništvo, ki se je po zglasnem avstro-ogrskem vzoru poslužilo orožja. Neko ženo, ki je prišla po naključju med pretepaške se volilce, so na mestu ustrelili. Več mož je nevarno ranjenih.

Avstrijski cesar Fran Jožef se je podal na potovanje v Bosno, da obišče anektirane province, kjer je leta 1878 tekla kri slovenskih mož in mladeničev, za katere v zahvalo avstrijska vlada tako lepo skrbi, da se morajo izseljevati v tuje dežele, da ne pomro doma lakote.

Vladarjevo varnost se je vse mogoče ukrenilo, ker je vlada v skrbeh, da bi na starega cesarja kak anarhist izvršil atentat. Baj je prišla vlada na sled nevarnim zaratnikom.

V Sarajevu so aretovali štiri anarhiste. Eden anarhistov se je preoblekel v častnika, da bi se lahko prosteje gibal.

RUSIJA.

Iz Rusije izganjajo čifute, kakor smo že v zadnji številki poročali. Iz krajev, kjer nimajo čifuti pravice bivati, se je moralo izseliti že na stotine rodbin. Vsak dan je videti vozove, na katerih prevažajo židje svojo imovino v okraje, kjer imajo domovinsko pravico. Poročila iz Avstrije javljajo, da se hoče mnogo čifutov naseliti tamkaj. Srečna Avstrija! Za izgnane francoske menihe in ruske čifute je najboljšo prebizišče, saj Avstrija, oziroma ljudstvo v njej, se ne zna otresti pivjavi, in najsí bodo v podobi francoskih menihov ali ruskih čifutov.

Princip ženske volilne pravice, je odbor dume, ki se je tozadavno posvetoval s petrogradskim mestnim zastopom, sprejel. Prebivalci ženskega spola, ki imajo ali nekaj premoženja, ali so v gotovi meri izobraženi, imajo pri mestnih volitvah iste pravice, kakor možki.

Odstavljeni perzijski šah, ki staneje v neki vili v Odesi, je začel študirati zdravilstvo. Ko si bo pridobil dovolj znanja, bo obiskoval klinike in predavanja v odeskem vseučilišču.

NEMČIJA.

Pogajanja za poravnavo v sporu stavbinskih obrtnikov so v polnem teku in v kratkem je pričakovati, da se bodo izključitev stavbinskih delavcev na debelo, končalo. Pogajanja se vrše pod vodstvom državne urada za notranje zadeve, ki se je ponudil, da posreduje med štrajkarji.

Nemškemu cesarju, širokoustnemu Viljemu, se je naredil na roki nedolžen tur (a ne od dela). Neznanjo rano zdravijo stiranje zdravniki, ki izjavljajo, da zdravljenje dobro napreduje. Vendar ostane cesar v svoji palači, kjer zabava ravnokar na obisk došlega belgijskega kralja Alberta.

ŠPANSKO.

Madrid, Španka, 1. junija. Odlok, katerega je vlada včeraj izdala, zapoveduje, da se morajo vsi nemški redovi, ki niso dobili s konkordatom iz leta 1851 posebne pravice, in ki se bavijo s kako industrijo, podvreči postavi iz leta 1887. Ta postava določuje med drugim, da se morajo pustiti člani verskih redov registrirati, kar se doslej ni dogajalo.

Gornji odlok je sledil protestu španskih škofov, kateri so si prepovedali, (!) da bi se vlada vtikala v verske redove, katere je vatican priznal. Ministerski predsednik Canalejas se za ta protest enostavno ni zmenil.

ANGLEŠKA.

Jako drag je bil "špas" veličastnega pogreba umrlega angleškega kralja Edwarda VII. Stroški za pokop kraljevega trupla ne znašajo nič manj, kakor 1½ milijona dolarjev!

Novi kralj Jurij V. se je zelo čudil, da bi stal pogreb tako ogromno svoto. Sam se je prepričal po računu, katerega so mu predložili, da tak "špas" mnogo stane. Doslej ni še nikak angleški vladar hotel pregledati računa o stroških pogreba svojega prednika.

London, Angleška, 1. junija. — Bivšemu predsedniku Združenih Držav, Rooseveltu, so včeraj izročili v krasni kaseti častno meščansko pravico mesta London. Dasiravno Teddi ne more vedeti, na kak način je to čast zaslužil, se je vseeno lepo zahvalil ter pokazal svoje dominaste zobe. Potem je seveda govoril politični govor, ki je vzbudil precejšno pozornost. Rekel je namreč, da angleška politika v Egiptu ni dovolj "šneidig", in da naj to deželo raje opusti, če noče drugače postopati!

Mr. Roosevelt se po vsem svojem potovanju še ni tako krepko izrazil, celo v Egiptu ne, kjer je s svojim prisojenim čevkanjem med tamoinim prebivalstvom povzročil veliko nevoljo.

FRANCIJA.

Paris, 1. junija. Statistični podatki ministristva za notranje zadeve o novi zbornici, katere prva seja je danes, navajajo, da je dobilo 262 izvoljenih radikalcev in radikalnih socialistov vsega skupaj 1,418,608 glasov, 75 "unificiranih socialistov" 639,964, 81 konservativcev in katoliških liberalcev 563,610, 85 republikancev leve 338,138, 89 republikancev desnice 321,196, 27 neodvisnih socialistov 170,131 in 7 nacionalistov 90,613 glasov. Neenaka razdelitev sedežev v zbornici, z ozirom na oddane glasove, vzbuja povsodi veliko pozornost; v volilnem okraju Lille je bilo 173.000 oddanih glasov štetih skoraj polovica (80.000) za kandidate desnice, in vendar so morali od 9 sedežev prepustiti levi 6 sedežev; v okraju Tarn je glasovalo 25.000 od 60.000 volilcev za desnico, toda vse štiri sedeže je dobila levica. Iz teh primer sklepajo sovražniki sedanega volilnega modusa okrajnih volitev na "bankrot zastarane sistema".

Calais, Francija, 1. junija. Potapljači preiskujejo podvodni čoln Pluvioze, ki se je vsled kolizije z prevoznim parnikom Pas de Calais, prošli četrtek potopil. Proučili so, da so stranice podvodnega čolna udrite in da je vse možno, 27 ljudi po številu, utonilo. Radi močnih podvodnih tokov imajo potapljači jako težavno stališče in morejo delati le dve uri v času oseke. Čolna ne bodo mogoče dvigniti. Pritrdili ga bodo, z verigami in polagoma izvlekli v plitvejšo vodo. To bo potrebno kakih deset dni časa.

DANŠKO.

Iz Kodaña na Danskem se poroča, da so se ravnokar končale glavne volitve. Sicer je šele eno leto tega, odkar so se vršile zadnje volitve, a med tem časom so bili trije ministri na krmilu.

Zamorska republika Liberia.

V Washington se poroča, da so se glavarji divjih rodov afriške zamorske republike Liberia (na meji) podali in obljubili zvestobo. Nemiri so končani.

Delo in štrajk.

12,000 štrajkujočih premogarjev pri Pennsylvania Coal družbi, je danes sklenilo, da se ne ozirajo na to, kar so njihovi uradniki z operatorji sklenili in da bodo tako dolgo štrajkali, dokler se bossi pismeno ne zavežejo, da bodo plačali za vsakih 100 funtov, ki jih premogariji na kare nalože Premogariji zahtevajo, da se z njimi bolj pošteno postopa. Ker pa operatorji poštenosti ne poznajo, se bo štrajk najbrž nadaljeval.

Tekstilni delavci in delavke pri South Bend Woolen Co., v South Bend, Ind., ki že štrajkajo sedem tednov, zahtevajo 10% povišanje plače, stoje trdno. Ves trud od strani kompanije, da razbije stavko je brezuspešen. Delavci so se sedaj organizirali in zahtevajo poleg povišanja plače tudi uradno priznanje njihove unije.

Premogariji v Illinoisu in Kansasu. Uradna poročila javljajo, da je šlo ta teden nekaj nad 60,000 premogarjev na delo. Neodvisni, mali operatorji premogokopov so privolili na vse delavske zahteve, tako, da dobe premogariji 5.55% poviška plače. Illinoiski operatorji pa plačajo po vrhu tega še zažgalce strelav. Pri tem štrajku so neodvisni operatorji nasprotni Zvezi premogarskih operatorjev in fakt, da so neodvisni operatorji privolili v vse delavske zahteve bo prej ali slej prisilil Zvezo operatorjev, da se udajo.

Operatorji 20 premogokopov, v katerih dela okoli 4000 premogarjev v okraju Harrisburg, Ill., so se izjavili, da oni se nikakor ne protivijo plačati 5% poviška, kakor je bilo to sklenjeno na zborovanju v Cincinnati, vendar pa nočejo plačati zažgalcev strelav. No če so tako daleč prišli, bodo tudi v to privolili.

Stran od Colorado! Delavske organizacije United Mine Workers of America in Western Federation of Miners ste izdali svariilo vsem članom, da ne gredo v Colorado za delom, ker kakor poročilo iz Longmont, Colo., javlja so delavci v severnem delu države že tri mesece na štrajku. Delavski vodje so mnenja, da ne bo štrajk najmanj dve leti poravnani do vsled tega, ker je tam le okoli 3000 delavcev organiziranih in 15,000 pa neorganiziranih. Delavske organizacije stane vzdrževanje štrajka \$6000 na teden. Razume se, da so junaki, sloveči iz časov štrajka in nerada v Cripple Creek in Coeur d'Alene, na lieu mesta. Iz med 1500 skabov importiranih iz West Virginije, dela samo okoli 100 mož, drugi so se vrnili od koder so prišli. Operatorji bodo zgradili barikade okoli šaftov in skabi bodo morali pod pritiskom batim in drugih takih "človeških" instrumentov delati. Toraj stran od Colorado.

Taft delavski prijatelj je zopet enkrat delavstvo fino za nos pognil. Mnoge male spremembe, katere se je delavstvu obljubilo, glede sodnijskih prepovedi, se je položilo na polico, kjer bodo čakale do prihodnjega sestanka kongresa. To bo seveda prihodno zimo — če se bo še kedo na zaprašene akte domislil. Ko bi bili delavski zastopniki v kongresu in ne sami kapitalistični reprezentanti, se kaj takega prav gotovo ne bi zgodilo. Sicer pa čuk sovi oči ne izkoplje.

Štrajk vslužbencev pouličnih železnic v Albany, N. Y. Dne 27. maja zjutraj so začeli vslužbeni pouličnih železnic štrajkati. — Vslužbeni so prišli z vodstvom v nadskriže, ker je isto podaljšalo prog, ki vodi skozi Albany proti prostoru za cirkuse. Po zatrevanju štrajkarjev je vodstvo pouličnih železnic s to odredbo kršilo sedanjo pogodbo in po brezuspešnem pogajanju se je pričel štrajk. Omenjena prog je last Cohver železniške družbe, katero kontrolira United Traction Company. Popoldne so vsi vslužbeni Cohver družbe zaštrajkali in ves promet se je nehal. Ker občinstvo sedaj ne more s poulično železnico v cirkus, je železniška družba

Delaware & Hudson, ki kontrolira United Traction Company, znižala cene iz newyorškega central kolodvora k prostorom za cirkuse.

Za slovenske štrajkarje v Pennsylvaniji so dosedaj darovali: J. Benko 75c., J. Mladič 50c., Jos. Ivanšek \$1., A. Mladič \$1., Louis Skubic 25c., V. Rus 75c., A. Duller 25c., V. Kulovic 25c., J. Junko 25c., M. V. Konda \$1. Skup \$6.00.

Nagrada \$10.000.

New York, N. Y., 29. maja. — Glenn H. Curtis, ki je danes preletel s svojim biplanom (letalnim strojem) razdaljo iz Albany v New York, je dobil nagrade \$10.000, katero je za to vožnjo razpisal list "New York World".

15 oseb utonilo.

Puenta Arenas, Chile, 31. maja. Angleška jadranka Swanhilde se je pri Staten Island na južnem koncu Ognjene Zemlje potopila. Kapitan, njegova žena in 13 mornarjev je izgubilo življenje.

"Juha 5c. pivo prosto!"

Youngstown, O., 2. junija. — Kljub vsem šikanam prisojenih temperenčikov iztaknejo vendar naši saloonerji kaj, da se ogonejo postavne. Na zvit način delajo sedaj proti novi, anti-lunch postavi. Ta namreč gostilničarjem prepoveduje, dajati gostom k pivu brezplačno majhen prigrizek. Gostilničarji so jo pa kmalu izkuhali. Za krožnik juhe zahtevajo pet centov, kozarec pive pa dajo brezplačno. Na vse gostilnah je sedaj videti napise: "juha pet centov, pivo prosto." Vsi lokali so vsled tega natlačeno polni z "ljubitelji juhe."

Zamorski morilec linčan.

Montgomery, Ala. 31. maja. — Semkaj je došlo poročilo, da so linčarji umorili zamorca Jeff Matsona, ki je usmrtil deputi šerifa Scott Taylorja. Matsona sta dva pomožna šerifa med Birminghamom in Astonom ujela, a množica jima je morileca iztrgala, ter ga odvedla v gozd. Mrtvega trupla do sedaj še niso dobili.

Župnik je imel ljubico.

St. Paul, Minn., 31. maja. P. J. Gibbons, trgovec s živino iz So. St. Paul, je ustrelil v svojem stanovanju svojo soprogo. Nekaj minut pozneje je zahteval voh v stanovanje župnika E. J. Walsha, mladega duhovnika rimskokatoliške avguštinske cerkve. Ko je župnik odprl vrata, mu je Gibbons pognal dve krogli v glavo, ki sta ga na mestu usmrtili. — Gibbonsa so aretovali in prepeljali v ječo v St. Paul, ker se je v South St. Paul, kjer je bil duhovnik zelo priljubljen, govorilo, da se mora morileca linčati. Gibbons pravi, da mu je žena priznala, da je bil župnik Walsh njen ljubček.

Mirovna veselica.

Pri neki "mirovni veselici" v Calhoun, La. je nastal med dvema vročekrvnežema prepir. Ko se je začelo vsestransko pretepanje, so prišli tudi revolverji in vneljavo. Nastreljenih je devet zamorecev; trije so smrtno nevarno ranjeni.

Skrajna trdosrčnost.

Ker ni mogla plačati zaostale stanarine, je trdosrdna gospodinja postavila Annie Drong, št. 836 Townsend Str. v Chicago, Ill., z njenima, na škrlatici obolelima, sedem- in devetletnima hčerkanca na ulico. Mati je nesla svoja bolna otroka v delavnico, kjer je bila vposlena. Od tam je bila obveščana policija in zdravstveni urad. Policija je prisilila nevsmiljeno hišno gospodinjico, da je materi in otrokoma zopet dovolila stanovati v svoji hiši. Zdravnik zdravstvenega urada je vzel v svojo oskrbo otroka in tudi preskrbel, da je dobila rečna žena nekaj podpore.

ŠPANSKA INKVIZICIJA, 4

zvezki za 25c. poštnine prosto.

Razne novice.

Decoration Day.

Dan kinčanja grobov je posvečen spominu mrtvih, in kakor običajno vsako leto, tako so tudi letos, v ponedeljek, romali tisoči in tisoči na pokopališča, da položijo na grobove svojih umrlih dragih sveže cvetlice. Iz različnih postaj Grand Army of the Republic so bili, kakor vsako leto na ta dan, odposlani zastopniki, da so s zastavicami okrasili grobove umrlih veterancev, neglede na to, ali so bili nekdanj sovražniki ali prijatelji.

Decorations Day je eden redkih praznikov, katerega si privoščijo Američani v svojem neumornem delovanju. A srečni so oni, katerim ni treba objokavati kakega mrtveca.

V Chicago je strel iz topa naznanil začetek obhoda, v katerem so seveda veteranci meščanske vojne zavzemali častno mesto. Osemsto vojakov zvezine armade je prišlo k udeležitvi v Chicago in utaborilo so se v Grand parku. Po sprevedu so se vrnili v svojo garnizijo, Fort Sheridan.

Za veterane, ki so že tako stari, da se niso mogli udeležiti obhoda, so bili pripravljeni avtomobili. — Obhod je bil od Michigan bulevarda po Jackson bulevardu in čez reko, kjer se je razšel. Obhod je vodil general Grant in njegovi adjutanti, ter drugi visoki častniki.

Morilec Walter Wolter se je pritožil.

Mladi Nemeec, Walter Wolter, ki bi moral sedaj na električnem stolu končati svoje zavrženo življenje, ker je v nebrzdani strasti posilil mlado stenografino Ruth Wheeler, jo potem razkosal in še živo hotel v peči sežgati, se je pritožil in zahteva po svojem odvetniku novo obravnavo. Tako si je za nekaj časa podaljšal življenje.

\$18,000 za roko.

Elektrikar Frank Perkins je dobil v juniju leta 1908, ko je popravil vodilno žico v delavnici, 12.000 voltov močan električen udarec, da je izgubil roko. Perkins je tožil za odškodnino in sodnik Smith mu je včeraj prisodil \$18.000. Tožena tvrdka je vložila priziv.

Novi stroški za vojno mornarico.

Washington, D. C. 31. maja. — Senat je zadnji ponedeljek sprejel dovolilo 134 milijonov dolarjev za napravo dveh velikih bojnih in drugih ladij. Do dne 30. junija 1911 morajo biti za zvezino mornarico sledeče ladije v delu:

Dve bojni ladiji prve vrste, za ceno po šest milijonov dolarjev, popolnoma oboroženi za po 12 milijonov dolarjev.

Dve ladiji za prevažanje premoga po en milijon dolarjev.

Pet podvodnih torpedovčev za skupaj 2 in pol milijona dolarjev. Šest torpednih rušilcev po \$750.000.

(Navedene številke so maksimalne cene.)

Senat je k tej postavi še pristavil, da obeh bojnih ladij ne sme graditi ena družba; razun tega se je pridružil senat zborničnemu sklepu, da se morata graditi bojni ladiji in ladiji za prevažanje premoga po takozvani "osemurni postavi."

Listnica uredništva.

J. T. v Ely, Minn. Da se more s pomočjo ekstrakta doma narediti pivo, je resnica. Oglas toraj ni nikaka prevara. — Kje bi dobili delo "s slovensko pisavo", kakor pišete nadalje, Vam ne moremo povedati. To je, kakor kdo naleti. Pozdrav.

Tajnosti španske inkvizicije smo prvi, drugi, tretji in četrti zvezek zopet prejeli, in jih priložimo. Prodajamo jih po 25c vse štiri zvezke skupaj, poštnine prosto.

NAD 500 LJUDIJ UTONILO.

Lizbona, Portugalska, 1. junija. Netočna brzajavna poročila, ki prihajajo iz Mozambique semkaj, naznanjajo:

Velikanski vihar, ki je divjal po Iztočni Afriki, je povzročil, da se je na morju potopilo mnogo ladij. Več kakor 500 ljudij je utonilo!

Med potopljenimi ladjami je tudi nekaj večjih; na enem parniku je bilo 400 rudarjev, ki so potovali k randskim rudnikom. Vsi so utonili.

Parnik z izselenci v veliki nevarnosti.

London, Angleška, 1. junija. — Ruski parnik Lituanija, ki je 24. maja odplul iz Kodaña na Danskem proti New Yorku, je srečno izšel iz velike nevarnosti.

Lituanija je imela 1200 izselencev nakreanih, in radi goste megle je vozila počasi, ko je zadela na pečine v višini Head Point, Pontland Firth, med Škotsko in Orkney-otoki. Parnik ni mogel ne naprej, ne nazaj. Izseljenec, katerih se je umevno polotil velik strah, so popadali na kolena, ter molili. K sreči se je megla kmalu dvignila in ko se je parnik s pomočjo brzajnega brzajava zvezal z bojno ladijo "Bellona" in Kodañjem, je dal protipar in ladija je bila zopet oproščena. Voda ni prišla v parnik in tako je lahko nadaljeval svojo vožnjo proti Tynemouth, kamor je srečno prispel. V kolikor je bilo potrebno, so ga tam popravili.

Prepir za Perzijo.

Med Nemčijo na eni strani, ter Anglijo in Rusijo na drugi, so nastale resne diplomatske težkote. Nemška vlada bi imela rada nekaj vpljiva v Perziji, cesar pa Anglija in Rusija ne dopustite. Zadnji dve državi izjavljate, da na noben način ne privolite, da bi si pridobila Nemčija v Perziji kake koncesije. Prepir spominja na nesoglasja, ki so nastala med Francijo in Nemčijo vsled Maroko.

NICARAGUA.

San Juan del Sur, 1. junija. — General Louis Mena, poveljnik insurgentskih čet v Rami, noče mesta predati. General Chavarria se je ponudil, da zastavi svoje življenje za revolucionarja. Ker so bili ti predlogi odbiti, je Madrid zapovedal, da se nadaljuje z operiranjem, dokler mesto ne pade.

Washington, 2. junija. Brzajavka ameriškega konzula Moffata v Bluefields, Nicaragua, javlja, da so se bili pred nekaj dnevi pri Bluefields vroči boji. Estradova četa je zajela 200 nasprotnikov. Brzajavno poročilo javlja nadalje, da so vladine čete znova začele naskakovati mesto. Bili so vojaki vladinega generala Lara, ki so podvzeli napad. Ta je zadne dneve večkrat napadel Estradove čete, a je bil vedno odbit.

Boji so se bili v bližini Bluefielda in revolucionarji se dobro držijo. Odbili so dosedaj vsak napad in vjeli so celo dvesto Madridovih vojakov. Ti jetniki so pripovedovali generalu Estradi, da primanjkuje četam generala Lara potrebnih živil. V državnem oddelku se jako zanimajo, kako se bodo boji končali. Mogoče je, da se boe bil odločilni boj že te dni.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.50	100 kron,
za \$ 41.00	200 kron,
za \$ 102.50	500 kron,
za \$ 204.50	1000 kron,
za \$ 1020.00	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naš denarne pošiljave izplačuje c. kr. pošte hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najprilicneje do \$25.00 v gotovini v priloženem ali registriranem pismu, večje zneske no Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

VOHUN.

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)

Petnajsto poglavje.

Kraj, kjer so taborili dragonce, je bila vasica, ki je zaradi tu se nahajajočega križpotja imela čudno ime "Štiri kotje" — in tukaj se je Dunwood najrajši ustavljal.

Vas je predstavljalo kakih šest vegetativnih kolonij in najimenunejše teh poslopij je nosilo čudno in častihlepno ime "Pokrepačevališče za ljudi in živino". Na visokem kolu, podobnem vislicam, je z rdečo kredo stalo zapisano: "Hotel Elizabete Flanagan" — šala nekakega kavalierista.

Ženska, katere ime je bilo na nepričakovan način prišlo do takega dostojanstva, je opravljala pri Dunwoodovem voju posle marketendarice in perice in ob enem nekakega "padarja v kijkljah", kakor bi rekel stotnik Lawton. Bila je vdova v vojni ubitega vojaka, ki je bil kakor ona v daljni državi doma in iskal svojo srečo v kolonijah Severne Amerike.

Marketendarica je spremljala Dunwoodov voj zvesto vedno križem po deželi in njen vozček je bil vedno preskrbljen s stvarmi, ki so jih dragonce z navdušenjem pozdravljali. Včasih je služil voz sam za "matere Lize" štacuno in včasih so ji stesali vojaki kako kolibo, če je bil les ravno slučajno pri rokah. Pri tej priliki pa se je bila taborila in prazno, zapuščeno kočico in otvorila ondi "pivnico", ki je bila, potem ko je vrla podjetnica zamašila luknje v šipah okenj z umazanimi hladami in napol-posušeniimi srcajci vojakov, jako "elegantna", da se poslužimo lastnega Lizinega izraza. In tu v "hotelu Flanagan" so ložirali tudi častniki, dočim je imelo mostvo svoj kvartir v neki bližnji šupi.

Liza je poznala vsakega posameznega svojih vojakov tako po krstnem imenu kakor po priimku in kakor je bila vsem zoprna, ki njenih dobrih lastnosti niso poznali, tako velike simpatije je uživala pri svojih dragocih. Njene napake so bile: prevelika ljubezen do žganih pijač izredna nesnažnost in sila nespodobno govorjenje; njene čednosti: brezmejna ljubezen do svoje nove domovine, velika poštenost (napram njenim vojakom) in dobrodušnost. To torej je bila ženska, ki je kljubu rezki burji pomolila cvetoči obraz iz okna kočice, da bi videla prihod svojega ljubljenca, stotnika Lawtona.

"Pozdravljena, lepa Liza!" je zaklical stotnik, stopajoč s konja. "Ta nesramna burja iz Kanade je žvižgala okoli tvojih kostij, da klopečejo od mraza — a že krasnih Vaših očij zar deluje kakor najtoplejši ogenj..."

"No, kajpak, stotnik Jak," je odvrnila marketendarica. "Vas napihujejo zmeraj kakšni vetrovi! Pa je požurite se noter — imam nekaj za Vas, kar Vam prileže dušo."

"O, pil sem pred kratkim iz brušene čaše na srebrnem podstavku vino," je odvrnil stotnik, "ki mi je vzelo najmanj za en mesec skomine do Vašega jeruša."

"Če brbljate o zlatu in srebru, je to res, tega nimam za Vas, a kar čaka tu notri na Vas, je vredno, da bi se pilo iz čaše z briljanti," je rekla Liza.

"Kaj hoče reči, doktor?" je vprašal Lawton. "Baba izgleda, kakor bi imela njene besede nekaj zmisla."

"Hm, morda je majhno zmedenje duševnih močij, kakor ga čestokrat povzroča preobilno uživanje alkoholnih pijač," je menil Pipee.

"Ste Vi tudi tukaj, doktor?" je rekla Liza, pomežikujoč ranocelniku. "Jaz sem Vaše bolnike pitala med tem z jerušom." "Kaka barbarska neumnost!" je vzklilnil zdravnik, na smrt prestrašen. "Ljudem, ki leže v najhujši mrzlici, dajati žganja! Oj ženska, kdo te je ustvaril!" "Ah, kaj!" je rekla Liza hladnokrvno. "Kaj se bode zaradi kapljice žganja tako repenčili! Bilo ga je komaj eno galono" na dva tučata fantov in dala sem jim

*) Galona = okoli 4 litre.

ga samo, da sem jim pomogla do mirnega spanja."

Lawton in dr. Pipee sta vstopila zdaj v kočico in prva stvar, ki so jo zagledale njune oči, jima je pojasnila, kaj da so pomenile pravzaprav Lizine mnogoobetojave besede. Na sredi dolge mize je stala čutara vsega spoštovanja vredne obežnosti. Lawton je zvedel kmalu, da je napolnjena z najjužnejšim vinom in poslana majorju Dunwoodu od njegovega prijatelja Hvariona, stotnika v kraljevi armadi.

"In kraljevo darilo je!" je rekel narednik. "Major nam priredi na čast naše zmage majhno gostijo in glavne stroške mora — kakor se spodobi — trpeti sovražnik!"

Stotnik Lawton ni imel čisto nič proti temu, da se tako dobro začel dan tudi tako dobro zaključil; in kmalu je sedel, v krogu tovarišev, pred čutaro, med tem ko je dr. Pipee ves v skrbeh preiskaval svoje pacijente.

Ogenj v kamini je veselo plapolal, tako da je bila vsaka druga razsvetljava odveč. Družba okoli mize je obstajala iz samih mladih mož in izkušnih vojakov — bilo jih je kakih dvanajst — in njihov pogovor in njihovo vedenje je kazalo čudno zmes vojaške nepriljenosti in gentlemenske finosti.

Nekaj jih je izkušalo spati na klopek ob stenah; nekateri so se izprehajali po sobi, drugi sedeli in se razgovarjali o drugih stvareh.

Včasih, kadar so se odprla kuhinjska vrata, je bilo slišati sikanje in grgranje 'ponev in loncev in v takih trenutkih so odpirali celo speči za hip oči in vzdigali glave, kakor bi pričakovali, da pride iz onih krajev k njim kaj več nego samo dober duh.

Dunwood je sedel ves čas sam za se, gledal zamišljeno v ogenj in se zavijal v molk, katerega se ni upal motiti nihče tovarišev. Izpregovoril je bil samo nekoliko besed z dr. Pipeem, vprašavši ga po ranjenem Singeltonu, in nato je zopet zapal v svoje tuhanje.

Večina častnikov se je predolgo postila, da bi bila stavila prevelike zahteve v kakovost jedij; drugačna pa je bila stvar s stotnikom Lawtonom, kateremu so se Lizina jedila naenkrat začela gabit in ki se ni mogel premagati zdaj, da ne bi bil naredil nekaj grenkih opazk o nožih in krožnikih.

Samo Lizina dobrodušnost in spravljivo nagnenje za žaljiveca sta jo odvrčala nekaj časa, da ni odgovorila na stotnikova zablavljanja — dokler se ni leta o-junačil, da je vteknil kos črnega mesa v usta, in spakujoč se vprašal:

"Kaka zverina neki je bila to, dokler je še bila pri življenju, go-spa Flanagan?"

"Smete mi verjeti, stotnik: bila je naša dobra stara krava," je odvrnila marketendarica.

"Kaj?" je kričal dragonec jezno. "Stara žefka?"

"Vsi vrage!" je vzklilnil drug in izpustil nož in vilice. "Starka, ki je delila z nami vse radosti in bridkosti te vojne?"

"Ista," je potrdila Liza. "Bila je dobra žival in pri tem je znala živeti tudi od zraka, če je bilo treba. Prav zares, gospodje, človeka prime pri sren, ako mora jesti takega starega prijatelja."

Zdaj je prišel poročnik Mazon, položivši istotako z obzupnim obrazom nož in vilice:

"Moram priznati, da so moje želje bolj rahločutne nego srce marsikaterega človeka, kajti absolutno se branijo zapuštiti svoje odtiske na ostankih naše dobre stare prijateljice."

"Pa poskusite malo tega-le tukaj," je rekla Liza pomirjevalno, natočila veliko čašo in jo postavila pred dragonce.

nik Lawton, čigar oči so izgledale nekamo kalne, baš povzdignil mogočni svoj pevski glas. Zapel je pesmico o Lizi Flanagan, katero je bil zložil sam in s katero je žel velikanske aplavze. Pesem na pesem je sledila nato in slednjič je podal tudi dr. Pipee — z utrubim glasom in v čisto napačnih tonih — "nekaj klasičnega."

Ko je bil vrišč največji, pa je zabobnelo zunaj močno trkanje na vrata kočice. Dragonce so planili pokonec in zgrabili za sablje...

Tu so se odprle duri na stežaj in znani nam roparji so vlekli noter krošnjarja, sključenega pod težo svojega tovara...

"Kateri je stotnik Lawton?" je vprašal poglavar tolpe, nekoliko začuden se ozirajoč v krogu.

"Jaz sem," se je oglasil oni nakratko.

"Tukaj Vaen izročam že obsodjenega izdajalca. Glejte, to je Harvey Breza, krošnjar in vohun!"

Lawton se je stresel, ko je staremu svojemu znanecu pogledal v obraz, se obrnil s temnim pogledom k roparju in vprašal:

"In kdo ste Vi, ki nastopate kar tako-le tu?" — "A oprostite," se je priklonil pred Dunwoodom "tukaj je poveljujoči častnik in nanj se morate obrniti!"

"Ne," je dejal mož černo. "Izročam krošnjarja Vam in od Vas zahtevam svoje plačilo!"

Dunwood je stopil naprej s pogledom, ki je poglal roparja pri tej priči v kot sobe nazaj.

"Ali ste Vi Harvey Breza?" je vprašal krošnjarja.

"Jaz sem," je ponosno rekel Harvey.

"In izdajalec svoje domovine!" je strogega obraza nadaljeval major. "Ali veste, da bi bil popolnoma opravičen, da Vas pustim obsesti še nocej?"

"Božja volja ni, da se spravi človeško dušo tako nepripravljeno iz tega sveta," je odvrnil krošnjar slovesno.

"V tem imate prav in zato naj traja Vaše življenje par uric dalje. A kakor smratan je Vaš zločin, tako naj bo jutri Vaša smrt!"

"Kakor Bog hoče."

"Stalo me je dosti truda, da sem vjel tega lopova," se je oglasil ropar, ki je bil zopet prišel iz svojega kota. "Zato upam, da mi daste izkaznico, s katero lahko dvignem nagrado — obljubljeno mi je bilo, da mi jo izplačajo v zlatu."

"Major Dunwood," je javil zdaj vodovođa častnik. "Patrolja mi poroča ravno, da je v bližini večerašnjega bojišča pogorela hiša."

"O, to je bilo samo kočica krošnjarjeva!" je povedal ropar. "Zažgali bi jo bili že pred meseci, a smo jo hoteli porabiti za past zanj!"

"Vi se mi zdite jako iznajdljiv dečko in domoljub," je rekel Lawton. "Major, podpiram željo tega-le gospoda in prošim za dovoljenje, da smem izplačati njemu in njegovim tovarišem razpisano nagrado!"

"Za moj del, storite to. Vi, nesrečnež, pa se pripravite na udo, ki jej ne utečete več."

Krošnjar je samo resignirano skomizgnil z ramami.

"Pojdite; vrli sinovi Amerike," je dejal stotnik Lawton. "Pojdite z menoj, da dobite zaslužno plačilo!"

Tolpa mu je sledila z največjo naglico. A predno je odšel stotnik Lawton, je postal za hip in še enkrat pogledal svojemu vjetemu sovražniku v obraz.

"Vi ste bili že enkrat zaslišani in resnica je dokazala, da ste prevelik sovražnik svobode Amerike, da bi se Vas smelo pustiti živeti še nadalje," je dejal zdaj Dunwood.

"Resnica?" je ponavljal krošnjar in se visoko vzravnal.

"Da, resnica! Obtoženi ste bili, da ste vohunili okoli naše armade in izdali njena gibanja sovražniku, kateremu se je vsled tega posrečilo, da je preprečil Washingtonove namere."

"Ali mislite, da bo Washington tudi rekel to?"

"Gotovo bi rekel to in ravno Washington je, ki Vas je obsodil!"

"(Ne, ne!) je vzklilnil krošnjar z glasom in izrazom, da je Dunwood ostrmel. "Washington je vzvišen nad puhla mnenja gotovih dozdevnih patriotov! Ali ni bil stavil vse na eno kokofo? Nili tvegal vse na eno potezo? Ako so za-me pripravljena vešala, ali niso bila nekdo pripravljena tudi

zanj? Ne, ne, ne! Washington ne bi rekel nikoli: peljite ga na vešala!"

"Ali imate kaj, nesrečni mož, kar bi mogli sporočiti mi njemu in kar bi Vas moglo oteti smrti?" je vprašal major.

Breza je trepetal — očitno je bil hud boj s seboj samim — smrtna bleboda je preplavila njegov obraz, ko je privlekel iz nedri majhno kovinasto skatljico in jo odprl. Dunwood je videl, da je ležal notri košček papirja. Na tem papirju so počivale za hip krošnjarjeve oči; že ga je bil pomolil Dunwoodu, ko je naenkrat zopet umaknil roko in vzklilnil:

"(Ne! Ne! Umrje z menoj. Poznam pogoje svoje službe in nečem prelomiti nobene, da bi si odkupil življenje. — Umrje z menoj!"

"Dajte mi ta papir in morda da Vas pomilostimo!" je vzklilnil major, ki je upal, da razkrije tu važno skrivnost.

"Umrje z menoj!" je ponovil Breza in hipna rdečica je občila njegovo bledo obličje.

"Primite izdajalca!" je zavpil major. "Vzemite mu ta papir!"

Povelje je bilo nemudoma izpolnjeno, a krošnjar je bil še hitrejši — v trenutku je bil požrl papir.

Častniki so se strmé spogledali, dr. Pipee pa je vpil:

"Držite ga, vlijem mu vomitiv!"

"Pustite ga," pa je velel Dunwood. "Saj ne uide svoji kazni."

"Peljite me proč!" je vzklilnil krošnjar in šel s čudno dostojanstvenostjo proti durim.

"Kam?" je vprašal Dunwood iznenaden.

"Na vešala!"

"A to? — To je naša stvar!" je dejal major suho, nakar je pošepetal bližnjemu častniku nekaj v uho. Ta je pomignil krošnjarju in šla sta.

Z veseljem omizjem pa je bilo zdaj seveda pri kraju in častniki so se odpravili drug za drugim v svoje spalnice.

In kmalu potem ni bilo slišati drugega nego težki korak straže, ki je po zmrznjenih tleh pred hotelom Flanagan stopala gor in dol.

Dalje prihodnjič.

PERZIJSKO VPRAŠANJE.

Nemška vlada se pritožuje proti noti, katero je poslala Anglija sporazumno z Rusijo, perzijski vladi. Te dve vlasti sta namreč leta 1907 v lastnem interesu sklenili, da ne bode dopustili kakih tretjih državi si v Perziji pridobiti koncesije za banke, železnice, brozovaje itd. Ker rabi Perzija denar, katerega pa ne more dobiti od Anglije ali Rusije, se je odločila, da dobi denar v deželi sami in se je tako obrnila na nemške banke, ki so tam. Oni dve državi pa smatrate to postopanje kršitev njunih pravic, katere ste si pridobili v Perziji. Opomnili ste toraj zadno državo na njeno dolžnost, in zoper ta opomin je nemška vlada protestovala. Nemčija sicer trdi, da se noče vtikati v interese Anglije in Rusije, na drugi strani pa zopet zahteva, da bi imel nemški kapital in nemška trgovina prvo mesto v Perziji.

Če se bode iz tega spora razvila "druga marokanska afera", se sedaj seveda še ne more vedeti. A jasno je, da Nemčija, ki hoče imeti povsodi prvo besedo, ne bo delala, če se Anglija in Rusija za protest ne zmenite. Ni verjetno, da bi Nemčija sledila vzgledu Združenih Držav, ki so se pač pritoževale, da si Japonska in Rusija Mandžurijo gospodarsko "delita", a niso nič več govorile, ko je bila pritožba zavrnjena. Nemčija zahteva (seveda!) za vso Azijo politiko "odprtih vrat", za katero so se tudi druge evropske vlasti in Združene Države izjavile. Nemčija ne taji, da nima Francija v Maroku ter Rusija in Anglija v Perziji več interesov, a opreka, da bi bila katerakoli država opravičena, lastiti si kako tujo deželo izključno sama zase.

Pri celi stvari je najti preklicano malo pravice. Navadnemu človeku se mora dozdevati, da ima pred vsem Perzija odločevati, s kom hoče trgovati, in da se drugim državam ni treba prav nič vmes vtikati.

A med državniki to ne velja; tu ne odločuje moralna in pravica, ampak sila. In Nemčija je daleč od Perzije in nima nobene moči

*) Sredstvo za bljuvanje.

10.548

to je bila številka bolnika, kateri je bil zadnji v letu 1909 še sprejet v zdravljenje slavnega in znamenitega Dr. J. E. THOMPSON-A, glavnega zdravnika in ravnatelja Slovenskega Zdravišča v New Yorku. Ta ogromni broj v zdravljenje sprejetih in tudi po kratkem času popolnoma ozdravljenih bolnikov, nam zopet spričuje da je Dr. J. E. THOMPSONA iskušnost in zmožnost v zdravljenju vseh bolezni

Najbolša Garancija

za vsakega, kateri potrebuje uspešno in hitro zdravniško pomoč, ter želi v kratkem svoje izgubljeno zdravje nazaj zadobiti.

ROJAKI IN ROJAKINJE: Ne zgubite nade, ako Vas drugi zdravniki niso mogli ali Vas ne morejo ozdraviti: — zato torej če se počutite slabi in nemočni ter bolehat na še tako teški in nevarni bolezni, kakor:

reumatizmu,
kašlju,
naduhi,
prehlajenju,
sušici,
na pljučah,
na jetrah,
na ledicah,
na srcu,
na živcih,
na dušniku,
na vodenici,

DR. J. E. THOMPSON.

na želodcu,
na zlati žili,
na trakulji,
slabosti prebavnih organov,
slabokrvnosti na obeh,
v ušesih,
na lišaju,
na srbecini,
na prhutah,
na mazulih,

Kakor tudi tajnih moških in ženskih spolnih bolezni:

triperju, čankerju, sifilisu, izcurenju moškega soka, nezmožnosti v spolnem občenu; — nadalje na belem toku, nerednem mesečnem čiščenju, na vnetju maternice, neplodovitosti, — tedaj se z zaupanjem obrnite za pomoč na slavnega in po vsem svetu radi njegove izkušnosti v zdravljenju dobro poznatega Dr. J. E. THOMPSONA ker ni je ni jedne

AKUTNE IN KRONIČNE BOLEZNI

katera bi ne bila njemu dobro in natanko spoznata in katere bi se on ne upal v kratkem popolnoma ozdraviti.

Zdravljenje vsih spolnih bolezni ostane strogo tajno.

PAZITE DOBRO KOMU poverite bolezen v zdravljenje. Vaša lastna korist je da ne odlašajte temuč takoj v materinem jeziku pišite za svet in zdravniško pomoč na SLOVENSKO ZDRAVIŠČE kateremu na čelu stoji slavni zdravnik:

DR. J. E. THOMPSON
342 W, 27th St. New York, N. Y.

nad deželo, med tem ko je Rusija obmejna država in Anglija iz Indije in Arabije do tja nima daleč. Pritožba toraj Nemčiji ne bo nič koristila, a mogoče je, da se združi z drugimi vlastmi, ki bi potem skupaj zahtevale od Anglije in Rusije, da dopustite "odprta vrata" prav tako za Perzijo, kakor Kitajsko. Za to zvezo bi Nemčija pred vsem potrebovala Francijo, in v tem pogledu je Nemčija menda že nekaj storila, ker prihajajo iz Pariza dokaj misteriozno poročila o zblizevanju obeh sovražnih si držav. Na ta način dobi perzijsko vprašanje pomen, ki gre nad sporno točko. Pride lahko do novega združenja evropskih vlasti.

Iz te primere se zopet lahko razvidi, kaj dandanes pravzaprav naganja zunanjo politiko Združenih Držav. Nemški cesar je nedavno obiskal novega angleškega kralja v Londonu, ki je njegov bratranec, ter ga pri odhodu na obe lici "prisrčno" poljubil. Istočasno pa je dvignila cesarjeva vlada pritožbo proti kraljevi vladi. V trgovini se vsako prijateljstvo neha. Moderna država je politični poslovodja kapitalizma. Ta pa vedno išče dobiček in država mu mora k temu pomagati. Kapitalisti raznih dežel se potegujejo za to trgovino, ki postane državn zadeva. Pri tem se pa lahko pripeti, da pride radi takih interesov svetovni mir v nevarnost. Tako bi se skoraj zgodilo pri marokanskemu vprašanju. Trgovske interese zakrivajo lepe politične besede. "Narodova čast" ali kaj takega je žaljena, in divji ples se prične. Ekspanzijska potreba kapitalizma, povzročena s tem, da se mora za delavcem zadržana izdelke in za nakupičeni kapital poiskati upotrebljanje, je danes glavni vzrok, da je svetovni mir v nevarnosti.

RAZDALJA NIČ NE DE!

Največji nebeški prizor vse dobe. Ta fini 5-oddelni teleskop meri 33 palcov odprt in 11" zložen in stane samo \$1.50 Čista stekla fine kvalitete. Politiirani medeni obročki in 2 pokrovička. Čudovit fin instrument za tako nizko ceno Vsakdo ga lahko ima. Pošiljamo na vse dele sveta, odlašajte, naročite prejem \$1.50. Ne odlašajte, naročite takoj! Naslov: P. E. FRATER & Co. 52 Dearborn Str. Chicago, Ill.

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo

zimске in spomladne obuče.

The Gutsch Brewing Co.

Pivovari sležanega piva in znanega KOTBUSSE WEISS PIVA
Sheboygan, Wisc.
Telefon 90.

Pijte naše pivo!

The Konrad Schreier Co.

MALTSTERS
Najboljši "MALT"
Sheboygan Wisc.

Slovensko Narodno Samostojno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLENO
25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH, Taylor, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: Mike Dernovšek, Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadnje nedelje v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgetown pri Frank Marquis v prvem nadstropju

Slovenska Svobodomisel Podp. Zveza

USTANOV.
1908
INKORPORINANA
1909

Chicago,
Illinois.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik; Box 227 Nolkomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO, (predsednik), 11222 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERSČAJ Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULLER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, 11316 Fulton Ave., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill. Denarne pošiljave pa na Ivan Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "GLAS SVOBODE".

Seja vsako zadnje sredo v mesecu.

SPREJETA NOVA DRUŠTVA.

Št. 51 v Ravensdale, Wash.: Paul Kos, cert. št. 1272; Ivan Arko, 1273; Franc Maurič, 1274; Tomaž Špeh, 1275; Ivan Šile, 1276; Franc Arko, 1277; Franc Repenšek, 1278; Franc Slemšek, 1279; Alojz Maurič, 1280; Andrej Gorjup, 1281; Jakob Remšak, 1282; Ivan Podkrajnik, 1283. Društvo šteje 12 članov.

Št. 52 v Bowie, Colo.: Anton Majnik, 1284; Rudolf Zohar, 1285; Kajetan Ernožnik, 1286; Josip Jenič, 1287; Vincenc Kotar, 1288; Jakob Bizjak, 1289; Franc Gostiša, 1290; Franc Režek, 1291; Jernej Majnik, 1292. Društvo šteje 9 članov.

Št. 53 v La Salle, Ill.: Valentin Potisek, 1293; Franc Boh, 1294; Ivan Slivnik, 1295; Martin Požeznik, 1296; Franc Jerič, 1297; Alojz Jurman, 1298; Ignac Faleskin, 1299; Matevž Hren, 1300; Matevž Uršič, 1301; Jakob Brejce, 1302. Društvo šteje 10 članov.

Št. 54 v Ely, Minn.: Martin Grabek, 1303; Ivan Kardel, 1304; Ivan Tekavec, 1305; Franc Bučar, 1306; Rudolf Majerle, 1307; Josip Slak, 1308; Ivan Burgar, 1309; Martin Fink, 1310; Ivan Judnič, 1311; Martin Skala, 1312; Leopold Majerle, 1313; Ivan Petrič, 1314; Andrej Banič, 1315. Društvo šteje 13 članov.

SPREJETI NOVI ČLANI IN ČLANICE.

K društvu št. 1 v Chicago, Ill.: Franc Lepič, 1316. Društvo šteje 37 članov.

K društvu št. 6 v Winterquarters, Utah: Josip Pospis, 1317. Društvo šteje 53 članov.

K društvu št. 12 v Cumberland, Wyo.: Štefan Gross, 1318; Franc Petač, 1319; Josip Marolt, 1320; Ivan Friel, 1321; Ana Jamšek, 1322. Društvo šteje 33 članov in eno članico.

K društvu št. 14 v Yale, Kans.: Anton Potokar, 1323; Jernej Požun, 1324. Društvo šteje 47 članov.

K društvu št. 17 v Aurora, Minn.: Matija Pirnat, 1325; Josip Žnidaršič, 1326. Društvo šteje 24 članov.

K društvu št. 18 v Girard, Ohio: Franciška Lužar, 1327; Marija Leskovec, 1328. Društvo šteje 16 članov in 2 članice.

K društvu št. 19 v So. Chicago, Ill.: Ivan Verbič, 1329. Društvo šteje 19 članov.

K društvu št. 22 v Indianapolis, Ind.: Mihael Žnidaršič, 1330; Maks Kopal, 1331; Ivan Kurencic, 1332; Franc Tiršek, 1333; Franc Trušnik, 1334. Društvo šteje 26 članov.

K društvu št. 24 v Milwaukee, Wis.: Ivan Kramer, 1335; Jakob Kosmač, 1336. Društvo šteje 19 članov.

K društvu št. 27 v Forest City, Pa.: Ivan Bregar, 1337; Franc Lesjak, 1338. Društvo šteje 28 članov.

K društvu št. 28 v Madison, Ill.: Luka Pavičič, 1339. Društvo šteje 19 članov.

K društvu št. 34 v Oregon City, Ore.: Ivanka Sajovic, 1340. Društvo šteje 15 članov in 1 članico.

K društvu št. 41 v Ambridge, Pa.: Josip Galich, 1341. Društvo šteje 17 članov.

K društvu št. 44 v Virden, Ill.: Ludovik Kacir, 1342; Ivan Kaiser, 1343. Društvo šteje 21 članov in 1 članico.

K društvu št. 47 v Chicago, Ill.: Agnes Pirc, 1344; Julija Logar, 1345; Paulina Skubic, 1346; Georgina Lesar, 1347. Društvo šteje 19 članic.

PRESTOPILI UDJE.

Od društva št. 12 v Cumberland, Wyo., k društvu št. 4 v Black Diamond, Wash.: Gašper Ložekar, 115. Prvo društvo šteje 30 članov in eno članico in drugo 45 članov.

Od društva št. 16 v Clinton, Ind., k društvu št. 30 v Bishop, Pa.: Josip Bizjak, 688. Prvo društvo šteje 30 članov in 2 članice, in drugo 19 članov.

Od društva št. 45 v Baltie, Mich., k društvu št. 20 v Cleveland, Ohio: Franc Lah, 1052. Prvo društvo šteje 9 in drugo 21 članov in 1 članico.

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI.

K društvu št. 10 v Moon Run, Pa.: Ivan Petrovčič, 253. Društvo šteje 22 članov.

K društvu št. 33 v Livingston, Ill.: Anton Tomažič, 784. Društvo šteje 16 članov.

ODSTOPILI ČLANI.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa.: Jakob Jeras, 627. Društvo šteje 85 članov.

Od društva št. 5 v Darragh, Pa.: Anton Dobrač, 193. Društvo šteje 44 članov.

Od društva št. 45 v Baltie, Mich.: M. Oženič, 1058; Andrej Bukovae, 1191. Društvo šteje 7 članov.

Od društva št. 43 v High Bridge, Iowa: Peter Meseč, 993. Društvo šteje 14 članov.

POTUJOČI ČLANI.

Od društva št. 2 v Claridge, Pa.: Peregrin Zupančič, 60; Josip Klemenčič, 377; Paul Zupančič, 558. Društvo šteje 85 članov.

Od društva št. 8 v McGuire, Colo.: Ivan Ravnikar, 742; Franc Fertina, Društvo šteje 26 članov.

Od društva št. 11 v Staunton, Ill.: Viktor Meran, 263. Društvo šteje 10 članov.

Od društva št. 16 v Clinton, Ind.: Paul Gregorič, 440. Društvo šteje 30 članov in 2 članice.

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od društva št. 9 v Leadville, Colo.: Ignac Levstik, 212.

Od društva št. 14 v Yale, Kans.: Josip Tršinar, 314.

Od društva št. 16 v Clinton, Ind.: Ivan Muffler, 446.

Od društva št. 30 v Bishop, Pa.: E. Filipič, 928; Vinko Haffner, 856; Ivan Žabkar, 855.

IZOBČENI ČLANI.

Od društva št. 1 v Chicago, Ill.: Albin H. Skubic, 380, zaradi nepravilnega postopanja proti uradnikom in provizije. Društvo šteje 35 članov.

Od društva št. 37 v Blackburn, Pa.: Josip Trlep, 837. Društvo šteje 16 članov.

JOS. IVANŠEK, tajnik.

IZVLEČEK REDNE SEJE
GLAVNEGA ODBORA
S. S. P. ZVEZE,

ki se je vršila dne 25. maja t. l. Prisotni so bili A. Mladič, Jos. Ivanšek, M. V. Konda, J. Benko, A. Duller, L. Skubic, V. Rus in J. Mladič.

Na prošnjo dr. št. 5 v Darragh, Pa., ki prosi, da bi se jih počakalo za tekoči mesec s asesmentom, se odgovori, da je v tem slučaju društvo Zvezi odgovorno za prišpeke.

Dr. št. 2 v Claridge, Pa. je poslalo prošnjo na osrednji odbor za prispevke v podporo štrajkarem in njih družini v Westmoreland okraju. Ker pa je to izvan Zvezniga delokroga, stavi br. Duller predlog, da se prošnjo odstopi glasilu Glas Svobode. Predlog je bil sprejet, na to se pobe-

tejo dobrovolni prispevki od posameznikov, katero svoto priobčujemo na drugem mestu.

Dr. št. 45 v Baltie, Mich. nanašanja smrt br. Jože Taučer-ja, ki je padel 85 čevljev globoko v soht in se ubil. Se vzame na nanašanje.

Poročilo avstro-ogrškega konzula v Denver, Colo. o prejetem denarju po pokojnem Ivan Japel ud dr. št. 8 v McGuire, Colo. za Marijo Japel in poslanem potrdilu, se odobri in sprejme.

Poročilo dr. št. 3 v De Pue, Ill. se vzame nanašanje, vrnejo pa se dr. bolniške listine b. Obrea v spo polnjenje. Glede operacije br. Fr. Česen, čl. dr. št. 20 v Cleveland, O. se prepusti posebnemu odboru, da se prepriča o boleznih na kateri je bil operiran, ker Zveza ne plačuje odškodnino v vseh slučajih operacije.

O bolnem članu Anton Milčič dr. št. 8 v McGuire, Colo., se naroči tajniku, da poskrbi bolj natančnih poročil predno se mu plača bolna podpora.

Br. J. Mladič, poroča o bolnem br. Aurbelnu čl. dr. št. 1 v Chicago, Ill., katero je odredilo, da bi mu naj glavni odbor izplačal oni del bolne podpore za katero kompanijski zdravnik ni hotel nakazati, dasi je bil še za delo nezmožen. Na br. Benkotov predlog se mu izplača.

Poročilo dr. št. 21 v Naylor, Mo. se vzame nanašanje in odobri. Prošnjo br. tajnika za blagajno se prepusti nadzornemu odboru.

Prošnjo dr. št. 40 v Salida, Colo., da bi se jim vsak mesec pošiljal račun, se ne more ustreči.

Nadalje poroča br. tajnik o na novo pristopivših društvih in sicer v Ravensdale, Wash. s 12 v Bowie, Colorado s 9 v La Salle, Illinois s 10 in v Ely, Minnesota s 13 člani. Posamezno je bilo v tem mesecu sprejetih k raznim drugim društvom 24 članov in 8 članice.

Nato poroča br. predsednik o informaciji, ki sta jo s br. tajnikom dobila pri odvetniku glede br. A. H. Skubica. Po daljšem vsestranskem debatiranju je stavil br. Duller predlog, da se naj br. Skubica enostavno iz Zveze izobči. Predlog je bil podpiran in s 7 glasovi sprejet.

Glede prispevkov za pokritje stroškov konvencije se je sklenilo, da plačujejo v prihodnjih petih mesecih in sicer junij, julij, avgust, september in oktober vsi člani po \$1.50. Tozadevna in bolj natančna pojasnila pa razpošlje tajnik na vsa društva.

Na to zaključil predsednik sejo ob 1/2 12 uri.

M. V. Konda, zapisnikar.

DOPIS.

Sheboygan, Wis.

Cenjeno uredništvo: —

Naznaniti vam moram žalostno vest, da je dne 23. rožnika tukaj umrl rojak Karel Malar, oče bivšega zastopnika Glas Svobode. Ranjki je bil star 54 let in doma iz Mokronoga na Dolenjskem.

Pokojnik je umrl vsled poškodb, katere je zadobil dne 13. maja. Vračal se je z dela domov, ko so ga pogazili splašeni konji. Dobil je poškodbe na pljučih. Na mesto nesreče je takoj prihitel zdravnik z resilnim vozom, s katerim so prepeljali nesrečnega v bolnico. Dne 23. maja ga je smrt rešila vseh muk.

Pogreb je bil dne 26. maja in udeležilo se ga je obilo sorodnikov, prijateljev in znancev. Obila udeležba je dokazovala, da je bil ranjki med rojaki jako priljubljen. Bodi mu lahka tuja zemlja.

Pozdravljam vse naročnike Gl. Svobode, kateremu želim obilo naročnikov.

Jos. Pirc.

Naznanilo.

Društvo št. 16 v Clinton, Ind. ima prihodnjo sejo prvo nedeljo v mesecu juniju. Seja se vrši ob 9. uri zjutraj na navadnem prostoru. Družveni tajnik Viktor Zupančič pozivlja nadalje vse člane tega društva, da prinesejo seboj plačilne knjižice, ker se morajo knjižice pregledati in dati nadzornemu odboru v pregled.

VABILO NA VESELICO.

Iz Sheboygana, Wis., nam poroča rojak Frank Zoran, da priredi Slovensko Mladeniško Podporno Društvo "Nada" veselico (pic-nic) in sicer dne 19. junija v Walschlesien parku. K zabavi se vabijo vsi rojaki. Za dobro postrežbo in izvrstno pijačo bode skrbel odbor.

UGODNA PRILIKA.

360 akrov kmetija, ravnina, najfinejša zemlja, 1 miljo od mesta in železnice, 238 akrov polja in travnika, drugo gozd 4 hiše, 3 veliki hlevi, 2 skladišča, 3 sadni vrti, vse ograjeno in razdeljeno v male kose z dratom, 100 akrov v pavoli, 70 v koruzi, 70 v travljah in detelji. Cena akra \$30.00 ali \$10.300, takoj \$6.000 drugo ostane z 6% obresti. Da se za to leto 1/4 pavole in korure 1/2 sena. Farma nese najema v denarjem letno \$1000. V pridelku je nesla lanskoo leto \$2375 to je najemnine. Pridela se povprečno brutto \$5—6000 letno. Slovence, kateri ima denar in veselja do kmetijstva, naj ne zamudi te prilike. — Kmetija se lahko razdeli v 3 dele. Želi se najstrožja preiskava, da je ponudba kakor oglašeno.

160 akrov visoke ravnine, bila je pred leti najboljša kmetija, okrog 70 akrov sedanje ljudskega travnika, drugo gozd, okrog 50 akrov fino drevje. Svet lep izvrsten za sadjerejo, ovčarstvo, žito, travljo, deteljo, krompir in sočivje. Studence na posestvu, 1/2 milje od pošte in kupčije, 4 milje od tukaj. Cena \$1400, proti gotovemu plačilu. Vsa zemlja v obliju \$20 in višje akker.

1150 akrov kmetija visoka ravnina, hiša, hlev, lep saden vrt, 1/2 milje od pošte, 3 milje od železnice, cena \$16 akker. Več manjših posestev, isto gozda, po nizkih cenah na prodaj.

F. GRAM REALTY CO.

Naylor, Mo. 2x

Neuropin Želodečni
Grenčec

je znašel J. B. Scheuer, v nemškem Jasauku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebujejočih medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavici. Priporoča se ga za preganjanje plinov iz drobja. Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,

IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA
JE

SLOVANSKA
KORONA

zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra, vam da trdno spanje in vam ponovi Vaš potrt sistem lepše kot katerokoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vino se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St.

Chicago, Ill.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.

Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.

Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobukov.

V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga srajc spodnjega perila, kravati itd. daje našim c. odjemalcem najokusnejšo zadovoljnost. Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, oglejte si i kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu: V lekarni P. Platt,
od 8.—10. ure predpoludne 814 Ashland Ave.:
od 1.—3. ure popoldne in od 4.—5. popoldne.
od 6.—3:30 ure večer. Ob nedeljah samo od 8.—10,
ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM
POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

17 JEWELLED
RAILROAD WATCH

Patentiran najvišji, za moške ali ženske 18K SOLID GOLD filled z lepokrašenim dvojnimi pokrovom, derži vedno kroskralni čas, primerne delavcem na železnicah. JAMCENA ZA 20 let. Za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vsak naslov po C. O. D. za \$5.75 in vozne troške, na pregled, in ako ni, kot se tu reprezentira NE plačaj niti EN CENT. Pomisli pa, da lahko plašas \$35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od domačega zlatarja. Posebno dobro 14k pozlačeno verzično in privezek darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH CO

505 ATHENEUM B'LD'G, Chicago

"Glas Svobode" (THE VOICE OF LIBERTY) WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co., 1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year. Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiseln list za slovenski narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK in velja

ZA AMERIKO: Za celo leto \$2.00 za pol leta \$1.00 ZA EVROPO: Za celo leto \$2.50 za pol leta \$1.25

NARLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE GLAS SVOBODE CO. 1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike da nam natančno naznanijo poleg Novega tudi STARI naslov.

ZGODOVINA SE PONAVLJA.

Če pogledamo, v svetovno zgodovino, opazimo, da se zgodovinski dogodki često ponavljajo. Če vzamemo na primer za vzgled smrt angleške kraljice Victorije in njen velikanski pogreb in ako ta dogodek smatramo za zgodovinski, tedaj opazimo baš v sedajnosti, da se je ta zgodovinski dogodek ponovil, seveda ne pri eni in isti osebi, pač pa pri enem in istem narodu in v eni in isti deželi. Kralj Edward VII. je nedavno tega umrl, njegovo truplo je bilo razstavljeno v krasni dvorani, kjer so ga varovali grenadirji, kakor so pred leti varovali mrtvo truplo kraljice Victorije. Edwardov sprevod je bil veličasten, enak sprevodu Victorije. Časniki poročajo, da je za Edwardovo krsto nek častnik vodil konja in psa, koga je Edward za časa svojega življenja najbolj ljubil. To je stara zgodovinska navada, katera se ne da med ljudstvom kar tako zatreti. Ko je hmski kralj Atila umrl, je za njegovo krsto stopal njegov konj, katerega so vojščaki umorili in ga s Atilom vred bajz v reki Tiberi pokopali.

Pa še veliko drugih slučajev imam, s katerimi bi lahko dokazali, da se zgodovinski dogodki ponavljajo.

Ako zasledujemo zgodovino delavskih bojev, doli do one dobe, ko se da opazovati razrede, tedaj moramo reči, da bi se dal marsikak dogodljaj, razredna borba v prejšnjih časih, primerjati s dogodljaji današnje dobe.

Pred dobrimi tridesetimi leti, ko so naši očeti prvič spredili potrebo unije in delavske organizacije, ko so jih kapitalistične družbe preganjale in v ječo metale kot človeški družbi nevarne propagandiste, anarhiste, itd. se je pač mnogokrat pripetilo, da se je delavcem posrečilo ustanoviti unijo, katere pa delodajalec ni hotel priznati. Razume se, da je bilo takrat mnogo težje ustanoviti unijo, kot je pa dandanes. Sedaj imamo vendar večino inteligentnega delavstva v organizacijah, ki so vsikdar pripravljene priskočiti na pomoč sotrpinom, ki so ustanovili unijo, katere pa kompanija noče priznati. One čase je bilo huje kot je danes, vendar se mora priznati, da je glad v onih časih na delavca ravno tako vplival, kot i danes. — zato pa je tudi zmaga istotako slavna. Cilj, za katerega so se borili pred leti, je bil isti kot ga ima delavstvo še dandanašnji, pa tudi v borbi za dosego tega cila je pala marsikatera žrtev.

Brez dvoma je toraj, da se zgodovinski dogodljaji ponavljajo.

Premogariji v Westmoreland okraju države Pennsylvania, ki se sedaj bore s premogarskimi baroni za priznanje njihove, 1. aprila ustanovljene unije, niso danes nič na boljšem, kot premogariji prve unije, ki se je ustanovila pred leti in bila temelj današnji okoli 400,000 članov broječi premogarski organizaciji, United Mine Workers of America. Okoli 400,000 premogarjev in okoli 2 milijona žena in otrok je moralo marsikako grenko prestat predno so premogarski baroni pripoznali njihove unije ter privolili v delavske zahteve, 637 unij, ki spadajo k U. M. W. of A. je imelo isto smolo, kot jo ima lokalna unija št. 638 v Claridge, Pa., danes. In vendar, dasi je bil boj ljut, dasi je glad moril njihove družine, dasi je državna konstabularica s svinčenkami in bajoneti silila, da odstopijo delavci od svojega zahtevanja ter se pasje-pomižno po-

klonijo svojim delodajalecem, so slednji le zmagali.

Do zmage in cilja je pripomogla le železna delavčeva volja, odločnost in sloga. Brez teh treh čednosti, ki so zavednemu delavstvu takorekoč prirojene, se ne da ničesar opraviti.

Prigodilo se je celo, da so kapitalisti in baroni s gattling topovi streljali na organizirane delavce, samo da se obvarujejo pred unijo, toda trdna volja delavčeva je le zmagala.

Jos. Leiter, bivši posestnik premogarskih rogov v Ziegler, Ill. je svoje premogokope zabarikadiral in s brzostrelnimi topovi streljal na mirne unijske "pikete". Ta premogarski baron je zapravil nekaj nad dva milijona dolarjev, hoteč uničiti unijo. Ker pa je uvidel, da se nadalje ne more več upirati složnemu delavstvu, je moral podleči. V rovih, ki so bili prej njegova last in kjer so stavkokazci in skabi z revolverji v žepih kopali premog, sedaj zopet delajo samo unijski delavci. Navedli bi lahko stotine takovih slučajev, toda menimo, da je ta dovolj. Rečemo le, da brez žrtvovanja in napore ni nobenega uspeha ali napredka. Človek, ki se vda v voljo božjo in drugih, bo tudi po volji božji in drugih poginil. Obratno pa energija in pehanje končno človeka le privede ta do cilja.

V Lead, So. Dakoti, kjer je Homestake Mining družba, katere glavni delničar je navidezni delavski prijatelj William Randolph Hearst, se rudarska organizacija, Western Federation of Miners, bori za svoj obstanek za dalj časa. Unijski delavci so vstrajali in nočejo iti na delo v Hearstov rudnik, ki jih je na zahvalni dan lanskega leta zato odslavljal, ker niso hoteli podpisati izjave, da ne marajo imeti nobenega opravka z unijo. Delavci so pokazali, da so zavedni. Še danes ne delajo, trpijo revščino in s vstrajnostjo hočejo prisiliti, da sedaj skabska družba pripozna njihovo unijo. Ker so ostali sotrpini Western Federation of Miners sprevideli, da se gre tu za obstoj njihove organizacije, so priskočili potrebnim na pomoč. Unija v Butte, Mont., je prispevala \$20,000 za rudarje v Lead, So. Dak.; Illinoiski distrikt U. M. W. of A. jim je skočil na pomoč s \$1000 itd. Iz tega je razvidno, da se mora vsak žrtvovati, ako hočemo, da pridemo do cilja. Res je, da ne more delavec več žrtvovati kot svoje življenje in nikomur ne bi tega svetovali, vendar pa se dobi može, ki žrtvujejo radi svoje življenje, samo ako so si v svesti, da so storili nekaj, kar privede njihove brate do zmage.

Boj, katerega opazujemo sedaj v Westmoreland-okraju, nas malo vzmernirja, ker takovim bojem smo se privadili. Kjerkoli in kdarkoli se je delavec organiziral v unijo se je moral vedno boriti z delodajalci, predno so slednji pripoznali delavsko organizacijo. Sredstva, katerih se kapitalisti poslužujejo, so nam tudi znana. Človek današnje dobe se je tem moritvam od strani korporacij tako privadil, da še z rano ne skominize, ko čita kako so kozaki brutalno napadli mirne štrajkarje in vendar nekaj govori v človeških prsih, kar obsoja sedajni kapitalistični sistem.

Človek, ki je tužen in žalosten, poleg tega pa še lačen in zmučen, postane nekako pogumnejši, ako vidi da njegov prijatelj z njim sočustvuje in če mogoče, mu še financijelno ali na kak drug način pomore. Zato ne smemo na noben način pozabiti naših sotrpinov v Westmoreland okraju, kateri že več kot dva meseca na prostem stanujejo, katerim kompanijske prodajalne še za gotov denar nočejo prodati živil in katerim grozijo državni kozaki s karabinarji, če le zapuste svoj šotor.

Rojaki v Westmoreland okraju so v teh dveh mesecih štrajka potrošili prihranke in njihov boj bo odločen, ako jim priskočimo na pomoč. Rojaki ne pustite svojih bratov na celidu v tem boju — zmagali bodo, ako jim priskočite pravočasno na pomoč in bodite prepričani, da bodo tudi oni vam toliko lažje pomagali kedar boste vi potrebovali njihove pomoči, ako sami zmagajo. Roka roko umije!

Zavedni rojaki, priskočite takoj na pomoč. Ravno sedaj se tam bije boj, kojega izid bo zgodovinskega po-

mena. Štrajkarji so složni, imajo trdno voljo in so odločni, da zmagajo, ali hočete tedaj, da se bodo morali ukloniti kapitalistom radi tega, ker jim nismo dali zadnji trenutek kruha, da se pokrepčajo in bijejo odločilni boj?

Ne, to bi bila sramota za zavedno delavstvo in da bi kaj takega omadeževalo zgodovino, delavstva v tem dvajsetem stoletju civilizacije, ne smemo dopustiti.

ČLOVEŠKO BLAGO.

Odbor zloglasne tovarniške zveze se je na nedvoumen način izrazil proti jamstvu podjetnikov v slučajih, kjer se poškodujejo delavci pri izvršitvi svojega poklica.

Gospodje so se s tem odkrito in pošteno postavili na stališče kapitalistične ekonomije, po kateri je delavska moč samo blago, ki se plačuje po tržni ceni, in katerega lastnik nima nič zahtevati, če ne more več dati zaželjenega blaga. To blago kupujejo, ter ga izkoriščajo kolikor mogoče temeljito, brez ozira na posledke, ki nastanejo vsled njihovega izkoriščanja za ljudi.

Človek v delavcu je kapitalističnim podjetnikom, kakor so oni zgoraj omenjene zveze, popolnoma postranska stvar. Njegova usoda jih ne zanima, kakor hitro je postala njegova delavska moč zanje brez koristi. Oni gledajo samo, kje bi izkoriščali, za drugo jim ni mar.

Če se delavec v njihovi službi ponesreči, pomenje za nje le, da se mora orodje, ki jim ne more več koristiti, nadomestiti z novim, kakor se na mesto zlomljenega kolesca pri stroju ustavi novo. Razlika je le ta, da stane nov kolesček denar, medtem, ko dobi novega delavca zastoj, ki mora sam zase skrbeti ter producirati vrednost, ki mu podeljuje pravico, staviti svoje zdravje in življenje za podjetnika v nevarnost.

Tako mišljenje članov tovarniške zveze, to odkrito priznanje njihove vere, je za delavca mnogo poučljivejše, kakor vse kričanje onih humaniternih družb, ki radi govorijo, da obstoja razlika med delavskimi sloji in podjetniki samo v "nesporazumljenju", ki bi se dalo z medsebojnim boljšim spoznavanjem in medsebojnim zaupanjem odstraniti.

Nazor, da je delavska moč samo blago in izvajanje, da je razmerje med delavcem in podjetnikom navadna kupčija, v kateri igra samo ekonomska vrednost vlogo, ni nesporezumljenje, ampak izraz dejstvenega razmerja, ki tvori temelj kapitalističnega gospodarstva.

V delavcih je odločitev, ali hočejo vedno ostati blago, in če hočejo imeti, da se bodo vedno z njimi ravnalo, kakor z blagom, ali če imajo dovolj samozavesti, da se takemu sistemu uprejo in uveljavijo svoje pravice v človeški družbi. Kakor ljudi se bodo delavce samo tedaj upoštevalo, če si priborijo moč, ki bo odločevala pri pripravedbah ekonomskih institucij; če se jim posreči, politično moč postaviti v službo njihovih splošnih interesov, in podjetnike prisiliti, spoštovati človeka v delavcu, spremeniti delavsko razmerje v njihovo večjo korist in jamčiti za delavce, ter za onemoglo delavske moči povrniti odškodnino.

Seveda, mišljenja o človeškem blagu podjetniki ne bodo opustili, dokler obstaja kapitalistični izkoriščevalni sistem, in tega premagati, mora biti cilj delavskega gibanja.

MIROVNI APOSTEL ROOSEVELT.

Povprečni mirovni čevkač je tako brezpomemben človek, da se ga lahko pusti čevkati. Govori in čevka o miru, objokuje grozote vojske in opeva lepoto miru. To ne škoduje in ne koristi nobenemu, čevkač pa še lahko pride v ime filantropa in nazadnje si še mogoče prisluži Nobelovo nagrado. Drugeče pa ostane vse pri starem, kakor je bilo izpočetka.

Če pa človek, kakor Teddy Roosevelt, čevka o miru, se ne more kar tako molčati. To je lep mirovni apostel! Vsa njegova nara-va je boj, s pridržkom seveda, če mu ne postane nevaren. Zagnal se je brez povoda s poldivjimi cowboji in prenasitimi lahkoživci v vojno na Kubi. Njegov najboljši hreber čim pa je bil baje ta, da u-strelil nekega španskega vojaka v hrbet.

Ko je postal predsednik Združenih Držav, je znal vse tako uravnati, da je nekaj mož v Panami uprizorilo proti republiku Columbia nemire, samo vsled tega, ker se je ta branila dati Združenim Državam koncesijo za zgradbo prekopa pod takimi pogoji, kakor je zahteval Roosevelt. In potem je zlorabil pogodbo, ki je opravičevala Združene Države, vzdržavati zemsko ožino, v to, da republika Columbia te umetno uprizorjene revolucije ni mogla potlačiti.

Ko je potekla doba njegovega predsedovanja, je uporabil svoj čas, da je odpotoval v Afriko in tam pobil tisoče živali, ki imajo ravno tako pravico živeti, kakor on. Človek, ki ima tako nagnenje za moritev, naj ne govori drugim, da obožava mir.

Mr. Roosevelt pa hoče mir samo pogojno; hoče "časten" mir. In če se tiče kaj njegove časti, razvoja seveda on sam. Če bi toraj hotel imeti s kom "fajt" bi enostavno rekel, da se čuti žaljenega na časti, makar bi lahko "zalive" maščeval. Ta privilegij je hotel v svojem najnovejšem mirovnem čevkanju po Evropi državam pridržati. To se ne pravi drugega, kakor da jim pod kako pretvezo dopušča vojsko — in pri tem čevka o miru. Iz takih ust se tudi ne čuje gorostasno predlog, da smejo vlasti v slučaju potrebe s silo preprečiti kršitev miru, toraj uprizoriti obšne zmešnjave, mesto preprečiti lokalno. Res izborni! — Njegovi predlogi, vojne nevarnosti in razoroženja pa niso omena vredni.

Popolnoma nezmislno je čevkanje o meščanskem miru, kar je razvidno iz tega, da bo oboroževanje tem večje, čim več se bo de govorilo, in da ves pljiv po vsem svetu ne dobi poslanca, da ne bi prav ničesar dovolil.

Če so kljub velikim vojnim pripravam postale velike vojne skraj nemogoče, ni to vzrok mirovnega govorenja, ampak ker sme premagani z gotovostjo pričakovati, da mora propasti, če še ne odneha. Napoleon tretjega so kmalu odstavili, ko je izgubil vojno in carju Nikolaju drugemu je šla tudi tesna. Če danes kak evropski potentat podleže na bojnem polju, je za njega najboljšje, če se pusti vjeti, kakor Napoleon. Izgubljena vojna pomenja dandanes revolucijo v deželi premaganega. Tako lepo priloznost, odpraviti svoje tlačitelje, si masa ne pusti oditi. In s potentatom pade vse, kar nas zadržuje. To vedo v "višjih krogih" prav dobro in radi tega se vražje varujejo, riskirati vojno. Delavci ne čevkajo o miru, a oni so faktor, ki preprečuje vojsko.

Prijazno pismo.

S največjim veseljem Vam naznanjam, da se zopet popolnoma zdravega počutim. Imel sem dalj časa hudo bolečino v želodcu in ko sem vprašal za svet mnoge zdravniške in živjal mnoga zdravil, sem zgubil ves up, da bi kdaj okneval. Na to mi je nek prijatelj nasvetoval, da naj poskusim Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino. Priznati moram, da to zdravilo mi je pomagalo, ko hitro sem ga začel rabiti in sedaj se počutim zdrav in močan in želim svetovati vsakomur, ki trpi na bolečinah in želodcu, da rabi Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino. Miss Frances Sutherland, cor. 4th & Locust sts., So. Bethlehem, Pa. Nam se to čudno vidi, da je gospodična Sutherland vzela to zadnje imenovano zdravilo tako kasno, med tem ko si bi lahko marsikako bol in strošek prihranila, če bi takoj v začetku boleznii rabila isto. Naš nasvet je, da se ne odlašaj s zdravljenjem boleznii v želodcu, črevih, krvi in nervov in nikoli ne eksperimentira s nepoznanimi zdravili, ampak se takoj v začetku rabi Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino. Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333-1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Vsakdo, ki ima nagon do kmetijstva, naj kupi kos zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah enaka v Evropi in tu prej kakor se ljudem sanja. Jaz ne ponujam zemlje z lažmi, trpentinovega olja iz koreninice, nabiranja različnih rož in vsih nemogočih laži, temveč kupi, ako več ne moreš vsaj 40 akrov zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svojece na pošten način. Ni države v Ameriki, katera bi se mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

Prevzel sem 40,000 akrov najfinejše ravnine, za naselitev. Vsa zemlja je moderno kanalizirana po državi. Tukaj ponavljala se bode stara pesem. Kar se danes nudi za \$16 akter, predao mine 20 let se bode prodalo za desetkratno ceno. Ako se oglasi dovolj Slovencev, rezerviram 10,000 akrov izključno za nje. Kar je obdelane enake zemlje plačala je leta 1909 od \$50-100 v pridelku pavole, \$30-50 v koruzi itd. Kar se seveda lahko dokaže s številkami državne statistike. Kaj je kmet in kaj je najbolje plačan delavec v mestu? Prvi je prost gospod; kar snesti ne more, proda in to za drag denar. Drugi je sužen družih. Zakaj toraj ne postati prost in neodvisen? Pomislite, vaši otroci ne bodo mogli zemlje kupovati, ker cene bodo previsoke in to naj si vsak zapomni.

Vsa zemlja je enaka, vsa cena je \$16.00 akter, zraven železnice, postaje ali pa vstran. Kjer koli te bolj veseli, tam ti je na izbero. \$6.00 na akter takoj in ostanek na 6% obresti poljubno. F. GRAM REALITY CO. NAYLOR, MO.

Zakaj trpeti bolečine, ko iste lahko takoj odženete s "KAPSOL" čudovitim mazilom za vse bolečine kot revmatizem, nevalgijo, glavobol, trganje v krizu. Isto tudi odstrani otekline in prežene otrplot. Navodilo: Pomažite malo Kapsola na prizadeti del dvakrat na dan. Cena 50c., po pošti 55c. Denar lahko pošljete v znakah. J. C. HERMANEK LEKARNAR 1800 So. Center Ave., Chicago, Ill.

Slavnemu občinstvu blagohotno naznanjamo, da je naša nova pomladanska razstava oblek za odrasle, mladino in dečke, klobukov, spodnjega perila sedaj popolnoma založena. Pridite pripravljene in oglejte si najnovejše in najlepše vrste blaga, ki smo jih kdaj imeli. Možke pomladanske obleke \$10 do \$25 Obleke za mladeniče \$5 do \$15 Obleke za dečke \$2.50 do \$10. Blue Island Ave. & 18. cesta. Jelinek & Mayer lastnika.

ATLAS BREWING CO. sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena. LAGER MAGNET GRANAT Razvažaj pivo v steklenicah na vse kraje. Kadar otвориš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill. toči PERU PIVO. PERU BEER COMPANY, Peru, Ill. Podpirajte krajevno obrt!

Vašo obleko napravim po meri in vašem okusu; nikar ne kupite obleke, ki je bila narejena za koga drugega. CHARLES TYL THE POPULAR TAYLOR 1945 So. Halsted Str. nasproti 20. ceste, Chicago, Ill. Na zahtevo pošljem vzorce na vse kraje, samo plahte mi kako barvo, kakovost in ceno želite.

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSIEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
 PODPREDSIEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
 TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.
 ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
 BLAGAJNIK: Jos. Klauzar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
 JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
 BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Dr. št. 1 v Darragh, Pa.: Preds. Fr. Brunet, Box 54, Darragh, Pa. Taj. Fr. Copi, Box 23, Madison, Pa.; Blag. Fr. Dermota, Box 36, Darragh, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu, v Keyston dvorani.

Dr. št. 2 v Adamsburg, Pa.: Preds. St. Flere, Box 122; Taj. Alois Flere, Box 122; Blag. J. Simončič, Box 88; vsi v Adamsburg, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 3 v Claridge, Pa.: Pred. Henrik Lamut, Box 233; Tajnik John Batich, Box 487; Blag. Lovrene Arhar, Box 451; vsi v Claridge, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 4 v Waukegan, Ill.: Preds. A. Celarec, 706 Market st.; Taj. Iv. Gantar, 706 Market st.; Blag. Jos. Cankar, 620 Market st. — Seja 3. nedeljo v mesecu na 706 Market st.

Ako kateri zapazi pomote v uradnih poročilih, to je pri imenu, naslovu in številkah naj to takoj naznani glav. tajniku, da se ista popravi.

Fr. Plazzotta, gl. tajnik.

PREMEMBA PRESTOLA V ANGLIJI.

Popolnoma brezpomembno je, če sedi na angleškem prestolu Edward sedmi ali njegov sin. Posestovanje tega starega pohištvenega kosa nima navadno v Angliji prav nobenega pomena, in v drugih deželah tudi ne mnogo več. Bili so pač nekdanji časi, ko je bil kralj ali kak drug potentat osebnega pomena; danes pa so samo še smešni ostanke bivših časov. Monarhska maskarada se dopada dandanes samo še prav neumnim ljudem, katerim se dopade blišč, za kojim nič ni.

Posebno v Angliji kralj ni prav nič. Napoleon prvi je odgovoril, ko so ga pozvali, naj vlada po angleškem načinu, da noče biti narodova svinja za rejo. To ni bilo lepo rečeno, a je resnično. Angleški kralj ne sme biti kaj drugega. Dobro ga redijo, "reprezentovati" mora državo, se tupatam podpisati pod kako listino, poklicati ministra Asquitha in mu izročiti vladno, če nima več minister Balfour večine v parlamentu. Vse to sme storiti, a to je tudi skoraj vse. Prave moči ima mnogo manj, kakor predsednik Združenih Držav.

Na to toraj ne pride, kdo je angleški kralj. Eden Jurijev, števila tri ali štiri, je bil dvajset let bedast, a vendar je bil kralj. Vseeno je šlo. Kraljica Viktorija je bila prvih petnajst let svojega vladanja ali noseča ali pa v otročji postelji in vladanje ji je delalo menda veliko manj skrbi, kakor je imela drugih svojih. Tak kralj je postal ravno tako nepotreben, kakor delničar ke ameriške železniške družbe v Angliji. Rezati kupone in jih spravljati v denar je vse njihovo delo.

Edward sedmi je v tem zmislu svoj posel izbornu opraviljal. Njega se ne sme preveč ostro obsojati. Če mora kdo do 60tega leta čakati, predno sme sploh kaj storiti, ima gotovo dovolj časa za razne neumnosti, in če ima zraven tega denar, ali si ga lahko izposodi, se potem ni čuditi, če se uda vsem strastem, katere je baje gospod bog prepovedal. Ko je potem prišel na krmilo, je bil vse časti vreden kralj — v taki starosti postanejo ljudje navadno solidni, tudi če niso ravno kralji.

Njegovo vladanje, če se more tako reči, je bilo v mirnih časih. Po svetu ropati se ni več moglo. Kar je bilo kaj vrednega za vzeti, se je že pospravilo pod vladanjem miroljubne Viktorije. Par flik v Afriki, ki še niso imele 'gospada', so bile pa komaj boja vredne.

A tu mu je bil na poti človek, ki ga je motil v njegovem miru: Billy, nemirni nemški cesar. Dolgo časa niso vedeli, kaj naj bi z njim počeli. Imel je strahovite govore, sukal se je okoli kakor moskit in nagajal vsemu svetu. Grizel sicer ni, a hudo je brenčal in vedno komu grozil, da bo ugriznil. To je bilo stricu v Londonu neprijetno. Spravil se je na delo, da prihrani cesarju grizenje. V tem pogledu je svoje ministre jako dobro in spretno podpiral.

Osredotočil je vse svoje sile na osamljenje Nemčije. Sklenil je zvezo s Francijo, utrdil prijateljstvo z Italijo, potegnil Španjo na svojo stran in se sprijaznil s starodavno nasprotnico Angleške, z Rusijo. Uredil je vse spore med Angleško in Rusijo v Aziji in po turški revoluciji izpodrinil nemški vpliv v Carigradu ter povodom aneksije Bosne in Heregovine, videč v Avstriji zavezništvo Nemčije, dajal mogočno podporo balkanskim državam ter pomagal Avstrijo finančno oslabiti in si pridobil močnen vpliv na vse balkanske države.

Dejansko sta danes Nemčija in Avstrija osamljeni v Evropi in to je v prvi vrsti delo kralja Edwarda VII., oziroma britske vladne politike, katero stvarja parlament.

Pod Edwardovim vladanjem so se pa v Angliji sami zgodile velike izpremembe. Nastala je delavska stranka, ki je prisilila liberalce, postati "socialno-politični" in da so pričeli ostreje udarjati na plešništvo, kakor so pravzaprav hoteli. Konec tega boja kralj ni več preživel. Doživeti je pa moral, da so se prestrašeni lordi po-

polnoma odpovedali principu dedovanja v postavodajni kvalifikaciji in to pomenja pravzaprav začetek konca istega. Ker, če rojstvo koga ne sme narediti zakonodajatelja, zakaj potem vladarja?

Prestolonasledniki so navadno liberalni, o bivših angleških in sedanjem Juriju V. pa se govori, da je Tory. To je v bistvu pravzaprav vseeno. Tako neumen pač ne bode, da bi hotel prevreči ustavo. Kaj takega se v Angliji navadno za kralja slabo konča. Če je plemič ali ne, proti demokratiziranju Anglije ne more ničesar storiti. V polnem teku je in nevzdržljivo.

Če je resnica in najbrže bo, da je bil sedanji kralj skrivaj poročen z neko meščanko, in da so se iz te zveze narodili otroci, in da je to ženo in otroke zavrzel, ko je videl, da postane najbrže kralj, bode imel dovolj opraviti, da z dobrim zadržanjem to slabo ravnanje popravi. Žene ima že vnaprej proti sebi in moške mu tega tudi ne bodo tako hitro odpustili. Oseba, ki bi se mogla pridobiti respekt, on ni. Če bi svojo družino zagovarjal in prepustil svojemu očetu, naj ta kaj ukrene, bi stal pred narodom drugače, kakor stoji sedaj. Angleži prav gotovo ne bi dovolili, da bi bil vsled tega izključen od prestola, ker si je vzel za ženo admiralovo hčer. Če se opazuje zadevo pri luči, je sedanji kralj prav navaden strahopetnež, katerega drugi ne morejo spoštovati.

Opazka: Doznalo se je namreč, da se je pred leti poročil sedanji angleški kralj Jurij V. z hčerko nekake admirala. Ko mu je pa umrl brat, in je postal on prestolonaslednik, je svojo soprogo in otroke sramotno ostavil in se ponovno poročil s ženo, ki mu je bila "po rodu enaka". Lep mož!

BJOERNSTJERNE-BJOERNSON PRIJATELJ SLOVANOV.

Inicijativo za izjavo Björnstjerne Björnsona v korist Slovanom je dal — tako piše praški "Den" — dr. Ed. Lederer s pesnikom Heydukom in pisateljem Kálalom. Dr. Lederer je bil osebni prijatelj umrlega velikega Nora, muldi se je pri njem na obisku v Rimu in se je z njim razgovarjal o razmerah Slovanov, posebno v avstro-ogrski monarhiji. Pri razgovoru o avstrijskih razmerah je izrazil pesnik začudenje, da v avstrijski državi plačujejo ravno tiste življe, ki delajo revolucije. "Toda Slovani", je dodal, "niso pri tem brez krivde! Brez korajžnosti, morda neodkriti, morda celo preveč diplomatizirajo. Zakaj na pr. Hrvatje taje, da hrepene po veliki Hrvaški? To je utemeljeno hrepenenje. Velika madžarska država, to je igra s senčnimi figurami, toda Slovani bodo dosegli svoj cilj, imajo velike moči, veliko kulturo!" Björnson je proglasil, da smatra mir med Slovani in Germani potreben za evropski mir. "Vprašanje evropskega mira bo razrešeno v Avstriji. — Habsburška dinastija ima največ-

ji interes na tem, da sklenejo v njeni državi sporazum enakopravnih narodov. Ni gospodujočih in hlapčevskih narodov. Ne sme jih biti!"

Dr. Lederer je opozoril pesnika, da vsenemški tisk izrablja zase njegov izrek, da je Pangerman in da je sam cesar Viljem vzel ta izrek s hvaležnostjo na znanje. — Björnson je ogorčeno odgovoril: "Nisem pruski hakatist! Nisem Pangerman po nazoru cesarja Viljema! Meni se zdi zatiranje na Pruskem blaznost, ravno tako kakor na Ogrskem, kjer hudič sam plaka nad surovostmi."

Björnson se je vedno vračal k vprašanju miru med Slovani in Germani. Predstavljal si je ti dve mogočni nar. skupini združeni v razmerju dveh kulturnih celot, dopolnjenem s kulturno vezjo latinskih narodov v čisto prosvetnem tekmovanju. Madžari so med temi skupinami sestavina, ki kazi. Veroval je v veliko prihodnost Slovanov, kateri so porodili moške, kakor na Ruskem Gogolja, Turgenjeva, Dostojevskega, Tolstega, na Poljskem Mickiewicza, na Češkem Husa.

Slavni Nor je bil enkrat v Kostnici pred Husovim kamenom; takrat je dr. Ledererju o svojem takratnem dojmu: "Stal sem tam na mestu, kjer je dotrpel eden največjih, kar jih je človeštvo porodilo! Odkril sem se pri spominu na takega moža." Pri teh besedah so se mu zalesketale solze v oči.

V razgovoru z dr. Ledererjem se je Björnson doteknil tudi drugih vprašanj. Tako je obsejal antismitemizem, ki ga je smatral za prav velik madež naše dobe, prav tako se je z gnušom izjavil o klerikalizmu. Zanimal se je toplo za češko duševno produkcijo, dal se je informirati od dr. Ledererja o stanju češke literature in umetnosti in je tudi pravil o svoji domovini, o ločitvi s Švedskim, ki ni bila izvedena po njegovi želji. Hotel je, da bi bila doma republika. Švedi so plemenit narod, če bi jih ne bili oboroženi Nori presenetili, bi dobrovoljno opustili personalno unijo in bi bili po norskem vzoru pač tudi vpeljali republiko. Tako bi bili ti dve skandinavski državi lahko vzor republiki za ostale evropske države.

K Slovakom in njih trpljenju se je vedno in vedno vračal. Občudoval je njih narodno umetnost, njih krasne narodne noše, njih orodja. Ta narod gre krasni prihodnosti nasproti.

Angleščina

brez učitelja! Slovensko - Angleška Slovnica, Tolmač in Angl. Slov. Slovar stane samo \$1.00, in je dobiti pri

V. J. KUBELKA
 538 W. 145 St., New York, N. Y.
 Pišite po cenik knjig!

Gostilna "Slovenski Dom"

na
 2236 So. Wood ceste
 to je med Blue Island ulico in 22. Mladič & Krampats.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
 VOZIJO iz AVSTRO-
 OGRSKE v NEW
 YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Alice 8. June 1910 | Argentina 6. July 1910
 Oceania 29. June 1910 | M. Washington 13. July 1910

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 5te ceste v South Brooklynu.

Naša pristanišča so: Za Avstrijo-TRST, za Ogrsko-REKA
 Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in prikladna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,

GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

2 Washington St.,

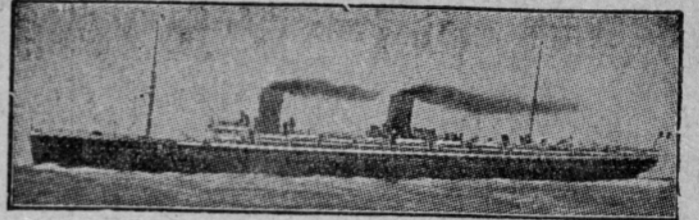
New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila
 Pristanišče 57 North River vnožje 15th St., New York City.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill. A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

OTTO HORACEK

Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina

1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Dajemo posebno pozornost pri popraviljanju ur in druge zlatnine.

Izdelujoči zlatninar.

OČI pregledamo zastonj.

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$3,000,000.00
 GLAVNICA . \$200,000.00
 PREBITEK . . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

PRIZNANJA TISOČ IN TISOČIH

ozdravljenih in hvaležnih bolnikov kateri vam dajejo dokaze zaslug svetovnoznane in slavnega ravnatelja od

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

kateri se žrtvuje, in je ozdravil že nebrojno število slovenskih bolnikov. Vsaki bolnik, kateri se je zaupno obrnil, na slavnega ravnatelja tega zavoda je bil zadovoljen, zadobil popolno zdravje in srečo, katere se veliko družin, očetje, matere in otroci večeje.

Nima boleznih na svetu, katere bi zdravnikom tega zavoda ne bile poznate in katerih zdravniki tega zavoda ne bi mogli v kratkem času ozdraviti, najsibode možka; ženska ali otročja zastarela ali kronična bolezen. Slavni zdravniki tega zavoda zamorejo povoljne uspehe svojega delovanja, z tisočimi zahvalnimi pismi dokazati v katerih se ozdravljeni bolniki z najprisrčnejimi besedami zahvaljujejo za jim podeljeno pomoč in zdravje.

DRUGI ZDRAVNIKI KATERI OGLASUJEJO IN GOVORE VELIKO O SEBI NE MOREJO DOKAZATI NITI JEDNEGA POVOLJNEGA DOKAZA SVOJEGA DELOVANJA.

Nobeden naj si ne krati življenja, zadovoljnosti in posvetne srečo in trpi v bolezni, temveč naj se takoj obrne na znameniti in svetuznani zdravniški zavod ker našel bode največjo srečo in pridobil zopetno popolno zdravje.

Pridite osebno ali pa pišite na

The Collins N. Y. Medical Institute

140 W. 34th Street, New York City.

Dr. S. E. Hyndman, vrhovni ravnatelj.

Uradne ure so: Vsaki dan od 9 ure dopoldan do 1 popoldan in od 2 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih od 9 ure dopoldan do 1 popoldan. Vsaki torek in petek od 7 do 8 ure zvečer.

100.000
Zastonj

teh, po celem svetu znamenitih in podarjenih knjig o vsakej bolezni, se razposlje. Treba je samo 5 centov za poštnino priložiti.

NAVODILO K ZDVAJU NOBEDEN

ne more vedeti, kaj mu manka, nikdo ne more iznajti kako bolezen ima in nobeden je ne more natančno opisati, ako ni prej prebral to znamenite knjige v kateri so vse bolezni opisane. Radi tega naj si vsaka slovenska družina, takoj jedno preneslo slovensko družino, in neobhodno skrbi, ker je neprecenljiva in neobhodno potrebna, da si zamorete v slučaju bolezni potrebo pomagati.

Niti jeden drugih zdravnikov ni imel istega potrpljenja in zmognosti, da bi vse bolezni natančno preštudiral, vsako bolezen dobro poznal ter bil zmogel tudi vsako bolezen ozdraviti, ter spisati tako neprecenljivo knjigo, človek, njegovo življenje in zdravje.

PA ZAKAJ?

Zato, ker nobeden drugih zdravnikov spoznavati vse bolezni ter iste ozdraviti. Pišite takoj danes in naslovite pismo sledeče:

The COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE
 140 W. 34th St., New York.

NAVODILO K ZDVAJU

BY DRE.C. COLLINS.

DOPISI.

Peoria, Ill.

Cenjeni urednik: —

Več dni so obravnavali zastopniki 60.000 illinojskih premogarjev z lastniki premogovih rovov, a obravnavanje se je prelozilo, ne da bi se kaj uspehov doseglo.

To pomenja ali trdovraten štrajk in boj do skrajnosti, ali pa razdor zveze premogarskih baronov.

Od 1. aprila nadalje praznujejo delavci, ko se je že minulo leto v mnogih okrajih zelo slabo delalo. Kaj to pomenja, vedo najbolje žene in matere premogarjev, ki že mesece nič ne zaslužijo. Če se uklonijo delavci podjetnikom, se njih položaj hitro poslabša; če pa ne delajo, pomenja to zopet žrtve, bedo, skrb, lakoto, nemirne noči.

Tako vidimo v bogati deželi Illinois, z velikanskimi napravami za pridobivanje premoga, z valovitim žitnimi polji, bogatimi sadnimi nasadi, pol milijona mož, žena in otrok premogarskih okrajev gledati lakoti v obličje!

Ali ni to narobe svet, za katerega se poganjajo danes plačani politični hlapeci, hinavsko oči zavijajoči črnhji in propadli časnikarski pisarji?

In potem naj se še kdo čudi, da se socializem med ameriškim premogarji tako lepo razširja?

Kar rabiyo danes ameriški premogariji (pri tem mislim na naše slovenske), je dober delavski list. Delavski list je najboljša opora naših premogarjev in radi tega priporočam rojakom, da prav skrbno in s prevdarkom prečitajo članek pod naslovom "časopisi in štrajk", ki je bil priobčen v zadnji številki Glas Svobode. Dober delavski list potrebujemo in kot takega priporočam naš delavski in neodvisni, v svobodomiselnem duhu pisani list Glas Svobode.

Iskren pozdrav vsem naročnikom.
Frank Z—k.

Claridge, Pa.

Cenjeni urednik: —

Položaj se je v Westmoreland štrajkarskem okraju nekoliko spremenil. Prošli ponedeljek so napeli bossi in njihovi hlapeci vse sile, da bi spravili kar največ ljudi na delo v rove. A to se jim ni posrečilo. Otroci so zapodili v beg skabe in deputije, ki so spremljali prve na poti na delo. Tudi marsikateri boss je moral bežati. Sedaj je prišla na "pomoč" še državna policija. Ti kozaki patrolirajo po potih, kadar prihajajo skabi na delo, in kadar se vračajo. Doblili so nalog, da vsakega aretujejo, kdor bi koga vstavljaj ali skabe nagovoril.

Vrhu tega bossi pridno spletkarijo na vse mogoče zvite načine, da bi vjeli v past kar največ ovin, ki se borijo za delavce. Mrs. Orednik je bila prva žrtev, ki je bila obdolžena, da je pozdravila garjevece s "skabi". Od sodnika je bila vsled tega obsojena na \$15 globe. Toliko niso vsi garjevi z bossi vred vredni. To je prva žrtev, katero so si privoščili za svoje "delo".

Premogariji se drže trdno kot kamen in vstrajali bodo v boju, katerega so pravično začeli.

Toliko za danes, ko bode se kaj drugega, vam sporočim.
J. B.

Moon Run, Pa.

Cenjeno uredništvo: —

Ni še dolgo tega, kar sem bral dopis Josip Semeta iz Wilock, Pa. v katerem se pritožuje, da ga je moonrunski maček zatožil pri superintendentu in pitbossu. Potrjujem njegov opravičeni dopis. Frank Maček je namreč kolektal za neko cerkev v Moon Run in je potem bivšemu pitbossu Frank Morgnu vse povedal, koliko je kateri dal. Tudi se boj ga je vodil in tistikrat se je lotil trdovratnežev.

V društvenem oziru dobro napredujemo, ker smo složni. Dobijo se pa tuptam kakke predprene mušice. Tako se je spravil neki Pepe nad ženske in jih ovadil sodnji radi govorenja o podkupovanju predpostavljenih. Bila je tožba, pri kateri je nastalo \$11.08 stroškov. Pepček je mislil, da bodo ženske plačale, a te so bile bolj pametne ter se niso za njega zmenile. Tako je ostal Pepe na cedilu. Po preteku 10. dni bi morala biti druga tožba. 8. dan je že letal okoli, da bi mu pomagale stroške plačati. A izpodletelo mu je in odšteti je moral \$11.08. Pepčku in Mačku svetujem, naj raje pred svojima pragoma pometata

in pustita druge ljudi v miru. Sama imata dovolj na vesti. Toliko za danes in če ne bodeta mirovala, kmalu kaj več.

Pozdrav vsem naročnikom Glas Svobode.
Opazovalec.

Seofield, Utah.

Cenjeno uredništvo: —

Z velikim zanimanjem sem prebrala članka od somišljenika v Washingtonu in Ivane T.

"Svita se, zora puca, bit' će dana!"

Zares, svita se. Vse ljudstvo se prebuja in tudi žene se preburja. Tisočletja že vlada verski faštizem med ljudstvom. A svitati se je začelo, v svobodomiselnem duhu pisani dopisi in članki so precej dosegli. Na podlagi zdrave pameti in narave se je dokazalo preprostemu ljudstvu v lahko umljivi besedi, kar si ni moglo raztolmačiti samo. Tisočletja je verjelo ljudstvo verske bajke in izmišljotine. In kako ne bi, ko so črnhji vedno skrbeli za to, da ne pride narod do izobrazbe. Zasužnjevali in izzemali so priprosti narod. Bratili so se z velikaši, njih noga pa je stopila v priprosto kočjo samo tedaj, če se je v njej pokazala koščena žena smrt. Takrat so morali skrbeti, da je zopet kaj za cerkev odpadlo. Tudi danes ni mnogo boljše, samo s to razliko, da se duhovniki, videči da jim izginjajo tla pod nogami, ližejo sedaj povsodi. Sevoda pod krinko pobožnosti, mari jim je pa le njihova nikdar polna bisaga.

Kmalu bodo ovčice brez pastirja-vočka. Drugi bodo vodili narod, ki pa ne bode tropa ovac, ampak človeštva se zavedajoč rod. Pastirji-vočkovi so jo preveč zavozili. Osel gre enkrat na led, ovac pa me spravi zopet z lepa v kraj, kjer je med njimi volk gospodaril. Začelo se je svitati. Z lepimi besedami si človek ne more kupiti klobase. Rek: "pomagaj si sam, in bog ti bode pomagal," dandanašnji več ne vleče. Da sam si pomagaj, in opomogel si bodeš brez onega, katerega nisi nikdar videl in tudi še nikdar ne doživel, da bi ti kdaj pomagal.

Boga, katerega izrabljajo duhovniki za "bavbav" ljudstva, se oni sami ne bojijo, kakor tudi ne kapitalisti in drugi mogotci, dasiravno storijo vsak dan neštivilno vnebovpijočih grehov pri izžemanju delavcev ter zatiranju vdov in sirot. Božja kažen je samo za reveža, drugi sloji je ne poznajo in se je ne boje. Revež, bog se boga in dajaj, kar imaš, za farsko bisago, ker so redki bogataši, ki kaj dajo za isto.

Mnogi od nas se je gotovo že prepričal, da je duhovnik le tam, kjer je kaj evenka. Groš je duhovnikom bog.

Zakaj bi se toraj mi Slovenci dali izkoriščati. Najlepša pšenica cvete duhovnikom med Slovenci. To pa radi tega, ker so bili slovenski kmetje vedno tlačeni in so začeli spoznavati svobodo šele od leta 1848 naprej. A kako svoboda je bila to! Res je, da ni več švigal po njegovemu hrbitišču grajščakov bič, zato ga je pa cerkev prišla s železno roko in ga tlačila k tлом. Slovence spozna vsaj osebno svobodo v Ameriki. Vsi pod prapor svobode! mora biti naš klic. Duš je voljan, telo pa naj stori svoje. Svobodomiselnaj naj uvažujejo rek: Mir in red vzdružuje svet, nered in nemir, je pogube vir!

Otrčimo se duhovniškega jarma pri vsem. Kaj nam je treba pri zadevah, ki so popolnoma zasebnega in družinskega značaja, duhovnikov? S tem se vzgaja ljudji, da se nehoti klonijo svojim izkoriščevalcem. Pri krstu, poroki, pogrebu, povsodi mora biti črnhji poleg. Če pa preračunamo, koliko stane ta "božja milost", dobimo velikanske svote. Zakaj se ne bi te porabile za naše blagostanje! Ljudje vzdružujejo in jamrajo, kako trda gre za denar, a kak dolar se pa vedno dobi za "sveto" mašo.

Pri svobodomiselnih družtvih naj bi se ustanovljali posebni odseki, kjer bi kak član predaval o koristih svobodomiselnosti, in tudi obdrževal obrede. To je naša naloga, če nečemo biti mračenjaki in zaspanci. Lepih navad in dobrega življenja se ni treba brniti. Vsak se naj sam prepriča, kje je resnica, otrsna naj se duhovniškega vpljiva in jarma, da bode svobodneje živel ter drugače sklepal o svetovnih nazorih.

Bratsko pozdravljam vse somišljenike.
A. Trink.

Oak View, Colo.

Cenjeni urednik: —

Tu Vam pošiljam dva in pol dol. za naročino Glas Svobode, da mi pošiljate list v stari kraj.

V kratkem odpotujem domov, a želim ostati vaša naročnica, ker uvidim, da je Vaš list izboren. V njem najdem vse, kar potrebujem. Iz Vašega lista sem spoznala, da je neumnost poljubovati črnhnom roke, ker vendar ni drugo bitje, kakor je kdo drugi od nas. Človek je človek, samo da niso vsi enakega mišljenja. Veliko sem skusila v tej deželi, in imela bi Vam mnogo pisati. Naznaniti Vam hočem pa le nekaj, kar me je globoko užalilo. Namreč nezavednost nekaterih naših ljudi.

S svojim soprogom sva bila leta 1908 v Palos, Ala. kjer je sedaj požar razdejal majno. Pisala sva rojaku v Winterquarters, Utah, kako je tam z United Mine Workers of America. Omenjeni nama je odpisal, da izvižga na vsako unijo, da voda se vedno proti Scofieldu teče. To je bil A. P.

Uganka mi je, kako morejo biti nekateri naši ljudje taki nazadnjaki. Unija je vendar za delavca največje koristi. Nekateri so tudi proti Vašemu listu. Popolnoma sem prepričana, da bi bilo za naš narod jako slabo, če bi ne bilo lista Glas Svobode. Lepo napreduje in moja, kakor tudi drugih največja želja je, da bi začel izhajati dvakrat na teden. (Opomba uredništva: To se zgodi kmalu, če nas bodo rojaki z naročino dobro podprli in pridno nabirali nove naročnike).

Napredne rojake opominjam, naj se združijo, kar bode le v njihov blagor. Kako žalostno nlogo igrajo sedaj skabi! Skabi so propalice, ki odžirajo poštenim delavcem kruh. Zaničujem jih iz dna duše.

Mož mora biti svoboden, in boriti se mora možko za svobodo, ker le v tej je njegov obstanek. Da je to resnica, mi mora vsakdo pritrditi.

Končam dopis in pozdravljam pred odhodom vse zavedne Slovence in Slovenke, ter jim želim največjih uspehov v borbi za svobodo. Vam g. urednik pa obilo naročnikov in naročnic.

Pozdravljeni od žene Vašega mišljenja
Ribničanke.

Jenny Lind, Ark.

Spoštovani urednik: —

Prosimo, priobčite nekaj vrstie v cenjenem listu Glas Svobode, v katerem čitamo vedno novice iz vseh krajev. Le od nas so dopisi bolj redki. Poročati itak ne moremo veliko, ker so nam orodje pojedle podgane, podjetnikom so pa kotli zarjavili, da nam ni mogoče pričeti z delom. Tako imamo dovolj časa izpiti kakšen kozareček. Danes smo sklenili, da se z malim darom spomnimo vrlega lista Glas Svobode, in začeli smo za njega nabirati. Darovali so sledeči:

Stari Dolar 25c, ker se je v kovačnici izgubil. Martin Laparnik 25c, ker sem bil kočijaž starega Dolarja, pa me je z mirom nazaj zadrževal, naj ga izpijeva še kozareček. To se je godilo toliko časa, dokler nisva bila oba v rožcah. Stari Dolar se je nato zanašal na svojega konja, da ga bode domov pripeljal, a pripeljal ga je do skalovja, kjer ni bilo nikake ceste več. — Frank Stucin daruje 22c, ker smo imeli veliko zabavo v Jenny Lind. 23c zato, ker smo povabili druge z Greenwooda, 10c ker sem vsaki dan dobre volje, 10c, ker ga tudi žene radi pijejo, 10c ker je moj pes svinjino ukradek, 10c, ker nam je dal bog dež, ne pa moke, da bi si žgance naredili, ker je štrajk. — Darovalec 20c, ker sem že 20 let samski, Darovalec 10c, ker sem že 45 let star, pa še vedno "ledig in frej", 10c zato, ker moram za krompir molit. Fr. Grile 15c ker že sedem let nisem cerkve znotraj videl in 10c ker se je naš dušni pastir izgubil iz Jenny Lind. Ant. Koba 25c, ker se je na botrinji preveč opil. Fr. Hladnik 15c, ker sem boga izgubil, 10c ker sem tudi "paternošter" izgubil in 10c, ker se ne bojim ne farja ne hudiča.

John Pukelj daruje 25c, ker poceni pivo vozim iz Fort Smitha. Martin Tomažin 25c radi božjih zapovedi, Ant. Stermole 15c, ker ga je dušni pastir nagnal od nauka in 10c, ker me je ničel, da je božji namestnik, pa ni. Leopold Kolec 25c, ker sem "zavber" vdovec.
Martin Tomažin.

50,000 KNJIZIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vspešno zdravi: Sifilis ali zastrupjena kri, slabotni život, zgubitek moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabavado denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico**, katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da o zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....
Pošta..... Država.....

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in zaanstveniki vsendob so skušali iznajti takozvani življenjski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v orih delih našega telesa, skoz katere gre hrana. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, že celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, d'vimo zopet naše zdravlje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in impertiranih grenkih želišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in vsled ni popolnoma nič nevarno najnežnejšemu želodcu. Celo zdravi ljudje najbi sem in tja pili kapico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi, krepi mišice in čutnice, čisti kri, napravi gladko obličje, odstrani zabasanost, povspeši čilost in ognjevitost, daje nemoteno spanje, in daljša življenje.

Istega sme rabiti vsak član družine, od najstarejšega do najmlajšega, za kar se neda reči o drugih zdravilih. Čistost in pristnost istega je jamčena po U. S. Ser. št. 346. Tisto je pripočel najuplívnejših oseb potrjuje zdravniško vriednost tega zdravila. [Zdravniški nasvet, pa pošti, zastonj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev hrvaški in slovenski brinjavec, importiran in izdelek.

ITALIJU I ADRIATIC

po staroj i najsigurnijoj GUNARD LINIJI

POSTAVLJENA 1840 GOD
Ogrska-Americanska usluga
Od New Yorka do Fiume preko
Gibraltara, Genove, Napolisa i Trieste

Novo Moderni utvrđeni Štfovi
CARPATHIA, - 13,600 TONS
PANNONIA, - 10,000 TONS
ALTONIA, - 10,400 TONS
* Jedne Close Cabina \$60 (dolara) do Naplesa \$65.00 (dolara) do Trieste i Fiume

GUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.
S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.
CHICAGO
Ili kod svakog obližnjeg agenta.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883
Velika zaloga obuvaj najnoviješe kako-
vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT
631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke
Svobodomiselnici! Naročajte, pri-
poročajte in razširjajte naš list!
— Vsak naročnik naj pridobi
vsaj enega naročnika! — Bodite
povsod širitelji njegovega pošte-
nega prizadevanja!

Najstarejša slovenska tvrtka EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsm Slovanskim
društvam za izdelovanje druš-
tvenih znakov, gumbov, zastav
in vsakerih potrebsčin. Izdelek
je najfinejši in najokusnejši, pri
tem pa zelo zmerne cene.

Neštivilno zahval in pripoznanj jamči za
pristnost in okusni izdelek naročenih potrebsčin.
Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Kupite svojo pomladansko obleko pri

1828-1830 Blue Island Avenue.

Zaloga obleke, klobukov, srajc in spodnjega perila.

Izdelovanje oblek naša posebnost.

RAZNO IN DRUGO

Dva blazna brez nog. 9. maja so na Studencem pripeljali Ivana Juranea iz Črnomlja, nekoga drugega duševno bolnega nesrečnega so pripeljali v blaznico pa iz Gorjanskega. Zanimivo je, da je vsak imel le po eno nogo.

Dopolnilna državnozborna volitev v Gorici se bo vršila dne 26. junija t. l.; event. ožja volitev je določena na dan 3. julija. Ta volitev je potrebna po odstopu dr. Maranija. Kandidat laških liberalcev bo skoro gotovo dr. Al. Pettarin.

Pri občinskih volitvah v Št. Pavlu pri Preboldu je v vseh treh razredih zmagala slovenska napredna stranka. V tretjem razredu so dobili naprednjaki 279 glasov, klerikalci pa 25.

Kitajci dobe parlament; izšel je cesarski dekret, ki naznanja, da se otvori posvetovalna zbornica prvi dan devetega meseca. Ta zbornica bo podlaga poznejšemu parlamentu ter bo štela 90 članov.

V tri cerkvene nabiralnike je minoli mesec vlomil neki neznan zlikovec v cerkvi v Mekinjah, kjer se mu pa trud ni izplačal, kajti, kakor se domneva je v vseh treh komaj dobil za 2 K drobiža.

Nevzet pismonoša. Pri ptujski pošti so odpustili pismonošo Rožmarina radi službenih prestopkov. Pozneje se je izkazalo, da je pomevil več stankam denar. V torek so ga v Mariboru zaprli.

Svojo hišo zažgala. V noči 7. maja je začela goriti v Št. Lovrencu nad Mariborom hiša Marije Kašovic, ki pa ne stanuje v svoji hiši, marveč v Selnici ob Dravi. Ogenj je opazil upokojeni stražmešter Požar, ki je zlezal skozi okno v hišo. Opazil je, da je hiša zažgana na šestih krajih. Ko je s pomočjo sosedov ogenj pogasil, je razbil vrata, vodeča v klet. V kleti so našli posestnico Marijo Kašovic, ki je priznala, da je sama zažgala, da bi dobila zavovalnino.

V past je prišla. Ko je 10. maja 34letna ciganka Elizabeta Leinbergerjeva iz Št. Mohorja na Koroskem kupovala v neki pekarni v Zalokarjevi ulici kruh in ga plačala s petkronskim tolarjem, se je pri tem tako spretno sukala, da se ji je posrečilo odnesti kruha, petkronski tolar in še drobiž, ki ga je dobila s tega. Kmalu je pa pekova žena opazila, da jo je ciganka opeharila in to javila policijskemu stražniku, ki je zvitico dohitel na Zaloški cesti, ko je šla proti Mostam ter jo aretoval. Pri preiskavi so pri ciganki dobili še ves drobiž in petkronski tolar, ki ga je bila ukradla. Leinbergerjeva je bila pri tukašnjem okrajnem sodišču, kamor so jo sedaj znova izročili, zaradi enakega delikta že kaznovana na 5 dni strogega zaporja.

Tatvina. Dne 8. maja je bilo g. Franu Aurbelju, gostilničarju in mesarju v Žuženberku ukradenega 300 kron denarja, zlata verižica v podobi kače, ki je imela za obesek zlat ključek in srček, srebrna ženska žepna ura, zlat poročni prstan in trije drugi zlati prstani. G. Aurbelj ima 495 K skupne škode. Tat je sedaj še neznan ter se občinstvo pred nakupom svari.

Izkaz o deželni podpora je priobčila "Gorica" ter ga razpošila okoli. Na klerikalni švindler pride primeren govor. Klerikalci nesramno farbajo z izkazom. Odabili so n. pr. kar tebi nič meni nič 100.000 K za furlansko železnico; za železnico v gorah so tako svoto seveda pristeli. Če pristejemo le to svoto, imajo Lahji že 100.000 K več podpore. Odgovor dobijo po zasluženju.

Pogumen orožniški stražmošter. Dne 9. maja se je pripetila v Pulju v arzenalu eksplozija. Ko so delavci opazili, da se kadi, so teklili ven, enako iz drugih prostorov. Orožniški stražmošter Ernest Filipič, je skočil v goreči magazin ter zvalil ven še 2 sode benecina. Ko je stopil ven, je nastala eksplozija, ki je vzročila g. Filipiču opekline po životu in glavi. Prensli so ga domov. G. Filipič, kateremu gre hvala in priznanje za pogumne korake, je preprečil še večjo eksplozijo, ki bi bila lahko prava katastrofa.

Nova bolezen. V belgrajski bolnišnici se je pojavila nova bolezen, ki je zahtevala že več žrtve.

To novo bolezen študirajo zdravniki. Bolnišnico se je takoj seveda izoliralo.

Izid volitev na Francoskem. V nedeljo so se vršile ožje volitve v francoski parlament. Od 593 dozdaj izvoljenih poslancev je torej vsega skupaj 79 republikancev, 262 radikalcev in soci. radikalcev, 26 neodvisnih in 76 združenih socialistov, 72 progresistov, 16 nacionalistov in 62 klerikalcev. Klerikalci so imeli tudi v ožjih volitvah zgrube. Zvečer so se v Parizu pred uredništvom nekoga klerikalnega lista stekli.

Obesil se je v bližnjem gozdu poleg Kočevja mizarjski pomočnik Fr. Kosmatin, doma nekje v bližini Kamnika, dne 9. maja. Ba je vzrok alkohol. Zanimivo je, da je prejšnji dan nosil in pokopal nekdo umrlo žensko, ker ima njegov mojster J. Novak v svoji lasti tudi pogrebni zavod.

Monopol na vžigalice. Predloga o monoplu za vžigalice bo — kakor poročajo nekateri listi — rešena v parlamentu še meseca julija t. l. Vprašanje je, ali naj država sama vzame stvar v lastno režijo ali naj jo da v najem.

Če bi hotela država pokupiti vse tovarne, bi to veljalo 32 mil. K, lastna režija pa bi v prvem času prinesla na leto le 8 do 10 mil. čiste. Projektirana družba, kateri bi država dala stvar v najem, pa bi državi plačevala na leto 15 milijonov in po 15 letih bi tovarne prešle brezplačno v last države. Zdat velja 10 škatljic vžigalic (v vsaki je po 60 vžigalic) 13 vin, potem pa bi 10 škatljic (v vsaki samo po 50 vžigalic) veljalo 40 vin.

V Minskem pri Kobaridu na Goriskem se je pripetila velika nesreča. 32letni A. Uršič je oral pri svoji sestri "pri Peršetu". — Ko se je vračal domov, se mu je splašila kobila, si pri drevesu pretrgala komat ter vlekla za seboj nesrečnega Uršiča. Eno nogo si je zlomil na dveh mestih, drugo na enem ter se tudi notranje poškodoval. V vojaški bolnišnici v Kobaridu so mu dali zdravniško pomoč, ali bil je tako poškodovan, da je kmalu na to umrl.

Obsojeni obrekovalci. V Zagrebu je bila obravnava proti uredniku "Agrar Zeitung" Bresnitu in Souvanu, ker sta dolžila zagovornika v "veleizdajniškem" procesu dr. Hinkoviča in dr. Budisavljeviča, da sta dobila iz Belgrada 20.000 dinarjev. Obtožena sta priznala, da nimata nobenih dokazov za svojo obdolžitev. Sodišče jih je obsodilo v enomesečni zapor, ki se spremeni v denarno globo v znesku 300 K.

Hrvatski sabor je imel sejo, v kateri je vlada predložila novo volilno reformo.

Po tej volilni reformi bo imelo na Hrvatskem volilno pravico 250.000 državljanov, to je 10,74% vsega prebivalstva. Sabor je razpravljal v sobotni seji o raznih interpelacijah. Debata o volilni reformi se prične nemara v par dnevih.

V Zirlu na Tirolskem so se ponorečili, kakor poroča ondotni slovenski rojak Hojak, trije Hrvatje pri raztopljevanju dinamita. Eksplozija jih je raztrgala na drobne kosce, da ni bilo o njih po katastrofi skoro niti sledu.

Obesil se je v Predgradu v Poljanski dolini (črnomaljski okraj) pod domačo streho Janez Ilenič rojen na Butorju. Mož je imel pri vsaki priliki boga in sveta nebesa na jeziku. Bil je silno pobožen in zelo vnet pristav klerikalne stranke. Vzlic temu pa župnik tudi tej svoji pohlevni, zvesti in pobožni ovčici ni dal zvoniti. Ako župnik misli, da je s tem pokazal, kako je cerkev nepristranske glede zvonjenja samomiricem, se jako moti. Kajti ljudstvo se živo spominja slučaja, ki se je zgodil pred par meseci. Takrat si je namreč vrhovski župnik sam končal življenje s tem, da je z viniškega mosta skočil v Kolpo. Pa so mu vender zvonili ne le v njegovi fari, temveč tudi po vseh sosednjih cerkvah. Saj je prav, da so mu zvonili, a krivično je, da niso zvonili tudi Ileniču in dokaz, da v cerkvi le ni enakopravnosti. Klerikalci Pavel Majerle, ki ima neko pooblastilo, je priletel par dni pozneje gledat, če je kaj Ileničevega premoženja ostalo zanj. Dokler Ilenič in bil pokopan, se ni nič brigal zanj. Toda Pavel Majerle je prišel prepoznati, kajti

Ilenič je pol ure pred smrtjo izročil vse svoje premoženje naprednjaku g. Petru Majerlu!

Kobilce. Najprvo so se pokazale na Krasu, kjer so povzročile lani veliko škodo. Nato pa so se začele pomikati tudi v Vipavsko dolino in res jih je sedaj na nekaterih krajih že polno. Lani so uničevali kobilce na Krasu tudi šolski otroci pod nadzorstvom učiteljev, deželni odbor je bil poslal par kmetijskih uradnikov na Kras, letos pa se ne čuje še nič o pokončevanju kobilic, dasi se je v deželnem zboru sprejelo posebno podpora v ta namen. Laški liberalci v deželni hiši menda čakajo, da prilete kobilce tudi v Furlanijo, potem bo pa vse na nogah v svrhu pokončevanja kobilic pa v Furlaniji, ne med Slovenci.

Avstrijska enakopravnost. — "Volksrat" za X. okraj na Dunaju je razposlal te dni okrožnice, v katerih poziva trgovce in podjetnike v navedenem okraju, naj nemudoma odpuste vse češke uslužbenice in naj takoj odstranijo vse morebitne češke napise. Dunajsko državno pravdnništvo pa vsega tega ne vidi. — Dne 4. m. m. je pa sklenil okrajni zastop X. mestnega okraja, da morajo vsi trgovci in obrtniki v imenovanem okraju odstraniti češke napise. Radovedni smo, kaj bi storila vlada, če bi ljubljanski občinski svet sklenil, da morajo izginiti iz Ljubljane vsi nemški napisi. Skoro gotovo bi se pokazala dvojna avstrijska mera.

Semanjska sleparja zopet na delu. Ko je šel dne 4. m. m. popoldne posestnik Ivan Weber iz Kočevske Reke iz Kočevja s semnja, se mu pridruži nek neznanec in ga nekoliko časa spremlja. Kmalu pride pa nasproti nek drug neznanec ter ju slovensko popraša, če nista našla kake denarnice. Ko ta dva odgovorita, da ne, jima reče: "Pa se mi pustita preiskati," kar se je takoj zgodilo. Najprvo je "izgrubitelj" preiskal Webrova spremljevalca, potem je prišla vrsta pa na tega. Ko mu vzame iz žepa listnico, ljo da v roko spremljevalcu, ki je Webro stopil ta čas, ko je oni svoj pošel se nadaljeval, za hrbet. Končavi preiskavo, je konstatoval, da nima nihče izmed nju njegove denarnice ter vzal listnico onemu iz rok in jo zopet dal Webro nazaj. Weber je šel, ni hudega sluteč, svojo pot dalje, ta dva pa sta ostala za njim. Ko mož pogleda, čez dlje časa v listnico, je našel v nji meso svojih 450 K, nek papir, katerega mu je bil spremljevalec med preiskavo za hrbtom zamenil z bankovci.

Železniška nesreča v Istri. Pri postaji Vodnjan pred Puljem se je pripetila velika nesreča. Zatornica ni bila zaprta in dva voza sta hotela iti čez železnico. Pridrdral je med tem vlak, na ovinku ni videl vozov strojevodja, ter zagrabil voza. Mrtva je bila takoj 18 letna Lucija Delcaro, katero je vlak strahovito razmesaril. Damiani Andrej je umrl v bolnišnici v Pulju. Mati na drugem vozu je lahko ranjena.

Lep parček. Jakob Schneider iz Beckershausena ob Reni je bil še lansko leto katoliški duhovnik v Braziliji. V Rio de Janeiro je pa umrl lani neki Schneiderjev sorodnik, ki je zapustil precej veliko premoženje. Dotično zapuščeno bi moral duhovnik Schneider deliti s svojimi sorodniki v Koblenecu. Častiti sorodnik v duhovski obleki je pa znal celo stvar tako zasukat, da njegovi sorodniki v Koblenecu niso ničesar dobili. Oškodovani so bili za 30.000 mark. Proti sleparskemu duhovniku so sorodniki napravili ovadbo. Iskali so Schneiderja po Braziliji pa ga niso mogli več dobiti; odkuril jo je bil še o pravem času na Dunaj. Vrgel je proč blagoslovljeno duhovsko obleko, ter se kot navaden civilist nastanil v nekem hotelu z mlado žensko, ki jo je vpisal v hoteljsko knjigo kot svojo soprogo. — Napravil je bil že kupno pogodbo za neko vilo zunaj Dunaja. — Dne 23. aprila so se zglasili v njegovem stanovanju v hotelu dunajski detektivi. Toda gospođa celibatorja niso več dobili v gnezdu, pač pa so zaprli njegovo družico. Čer je pa menda že v zadnjem mesecu nosečnosti, so jo oddali v inkvizicijsko bolnišnico deželnega sodišča. Dne 30. aprila so v Koblenecu zaprli tudi gospođa duhovnika, bodočega srečnega očeta.

Rojakom naznanje.

V poslednjem času so pričeli nekteri Židovi po svetu širiti vest, da pošiljajo novce po telegrafu v staro domovino za 50 ct. stroškov. Da tem stopimo v eno vrsto tudi pri nas, sestavljamo dotični kablecode ter bode v par tednih gotov. Kdor prvič pošlje denar v staro domovino, ni niti misliti, da je to mogoče za 50 ct., ker velja vsaka beseda 32 ct. Urediti se da to le za stalne in večkratne pošiljalce in to izdelujemo sedaj.

Najvarnejša pot pa je le pošiljanje po doseganji navadi, da v Avstriji izplača vse pošiljatve c. kr. pošta hranilnica na Dunaju in za Hrvate kr. pošta hranilnica v Budapešti. Ako je kaka pomota, državne oblasti posredujejo in vse izvedejo; pri kabelnu ali telegrafu so pa pomote na dnevnem redu in brzojavni urad ne jamči za prav nič.

Neumnost pa je misliti, ali pa zatrjevati, da pride denar domov v dveh ali treh dneh. Tukaj čaka tak bankar, da ima več denarnih nakaznic in to par dni; potem obvesti brzojavno svojega zastopnika o izplačilu, zastopnik pa šele potem piše poštne nakaznice in jih odpravi. Vse to pa traja po sedem ali več dni. Znano pa je, da naše male pošte na deželi nimajo nikdar dovolj denarja v blagajni in ako pride do izplačila, je treba tam čakati, da dobe denar od višjega urada. To je gotovo in vsak razsoden človek ve, da je res. Zato je neumost pošiljati denar po telegrafu, ko vendar konečno ne pride preje v roke naslovnika, kakor skozi Dunaj ali Pešto.

Židom je za bussines, ne pa za ugodnost Slovencev!

Za to naj vsak previden Slovenec pošilja denar kakor doslej po

Frank Sakser Co.

82 CORTLANDT ST.,

NEW YORK, N. Y.

6104 ST. CLAIR AVENUE N. E., CLEVELAND, O.

in siguren je, da bode gotovo došel v prave roke kakor se je to zgodilo dosedaj že skozi 18 let.

Severova Zdravila so povrnila tisočerm ljudem zdravje. Tu so na slično uslugo tudi vam.

Severov
Želodčni
Grenčec

Staro in zanesljivo zdravilo za oslabei tek, težko prebavo, onemoglost in vsakojako neprebravnost.

Priporočljiv kot izdatna tonika in krepilo za priletne ljudi, prebolevalnike in osebe nežnega ustroja

Cena \$1.00 steklenica.

SVARILO!

Ne dajte si Severovega Želodčnega Grenčeca zamenjati z drugimi pripravki. Zahtevajte pristnega in pazite, da je ime "Severa" natisnjeno na steklenici.

Na prodaj v lekarnah in zanesljivih trgovinah. Čuvajte se ponaredb. Čo ne morete dobiti Severovih Zdravil v svojem kraju, pišite nam.

Zdelani možki in ženske

nervozni, onemogli, oslabei, opešani in potrti ljudje najdejo olajšavo, ako začno uživati.

Severov Nervoton

zelo prijetno in izdatno zdravilo, ki poživlja moč in krepi vse živce. Teši čutnice, donaša naravno spanje. Cena \$1.00.

Znaki nevarnosti.

Bol v hrbtu, omotica, glavobol, oteklji sklepov, us. dlina v vodi se morajo nemudoma lečiti ker neizogibno vedejo do resnih bolezni.

Severovo Zdravilo za ob sti in jetra

vzdržuje precejne organe telesno v zdravju in moči ter odvaja nevarne bolezni. Navodilo za uspešno zdravljenje okr. g vsake steklenice. 50c in \$1.00.

ZANESLJIV ZDRAVNIŠKI SVET ZASTONJ.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

ODVETNIK

PATENTI

GARL STROVER

1009-140 Washington St. CHICAGO. TEL. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobí mazel in gorak prigrizek. Pod vodstvom Jos S. Stastny

2005 Blue Island Ave.

deliká Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruqa Dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON

z lepo urejenim keglisčem in sveže Schoenhofen pivo pripravóča

ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago Ul

Kedar

potrebuete obleke ali obuče, za se ali vaše dečke tedaj pridite k nam. Največja zaloga moške obleke, srajc klobukov in spodnega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago. Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Družabni razredi v času francoske revolucije

SPISAL K. KAUTSKY.—POSLOVENIL A. H. S.

(Nadaljevanje.)

X.

Druge velesile.

Predno zaključimo popis družabnih razredov na Francoskem pred revolucijo, je dobro, če ob kratkem pregledamo stališča drugih fevdalnih elementov napram Franciji, če pogledamo kako je bilo plemstvo in dvori izvan Francije, ker vse to je zelo vplivalo na francoski revolucijonarni razvoj.

Kakor neverjeten je bil razkol med monarhijo in plemstvom na Francoskem nedolgo pred revolucijo, toliko bolj je neverjetno, da je celo po revoluciji izbruhnil podoban razkol v evropski monarhiji in da so samočasni interesi najbolj omejene narave doprinesli konflikte med elementi, kojih splošni in trajajoči interesi so zahtevali nekako zvezo med seboj. V tej zaključujoči razpravi hočemo navesti samo nekaj važnejših konfliktov.

Habsburški kralj, Jožef II. se je podal na delo v svojih pokrajinah s veliko energijo, ne da bi kaj premišljeval, ker pred vsem je hotel ustanoviti celo vrsto radikalnih reform, v vrsti s novim despotizmom. V poslanski zbornici je dobro pomel in je podjarmil privilegirance in splošnost pod svojo birokracijo. V istem času se je to imenovalo restoracija "enakosti pred zakonom", da siračno takrat zakon ni bil nič drugega kot volja avtokrata. — Plemstvo je moralo plačati davke, med tem ko je bilo prej davkov prost, poleg tega pa je zgubilo neomejeno pravico nad kmetom; duhovščina posebno redovniki so zgubili velikanska posestva, plemeniči-uradniki, ki so imeli urade v zakupu so zgubili pravice in velikanske dohodke. To uradno plemstvo je bilo posebno močno v Belgiji, ki je bila takrat last Habsburžanov. Posledice te Jožefove reformacije je bila ta, da se je začelo plemstvo zgražati nad njim ter da je postajalo čim dalje bolj nevoljno. Godrnjali so in se upirali in konečno je prišlo tako daleč, da so se na Ogrskem in Belgiji leta 1789 z orožjem uprli. Pruska vlada je storila vse, kar bi bolj podkurilo punt, samo da oslabi Avstrijo. Pruski poslanci na Dunaju, Herr Jacobi, je bil v bližnjem sorodstvu s vodji opozicije in jih je spodbujal, da store vse potrebno, samo da zanetijo upor in javni punt proti cesarju.

Razburkanost in razdvijanost ogrskega plemstva se da lahko raztolmačiti. To plemstvo je še vedno imelo dovolj lastne moči, da so branili svoje interese in niso potrebovali monarhije, da bi jim pomagala. Bilo je plemstvo in ne vlada, ki je zatrla kmečki punt z leta 1784—1785. Položaj v Belgiji pa je bil povsem drugačen. Ondotno fevdalno plemstvo je bilo slabotno in njegova pozicija ravno tako podkopana kot ona njihovih sosedov na Francoskem. In vkljub temu slab položaj plemstva na Francoskem jim še ni odprl oči. Brez pomisleka, so takoj po naskoku Bastile in 4. avgusta sprejeli kooperacije demokratov za ustajo in so Belgijo enostavno proglasili za neodvisno republiko. Dne 7. januarja 1790 so se zastopniki raznih pokrajin v Belgiji zbrali in proglasili "Združene države Belgijske", seveda ne po ameriškem vzorcu, marveč po starem fevdalnem.

Takoj po dosegi "prostosti" je nastal razkol med privilegiranci in zastopniki ljudstva, ki so hoteli slediti francoskemu zgledu. Še več! Prusija je pustila svoje zaveznike na cedilu. Namesto, da bi Avstriji napovedala vojno, je sklenila s Habsburško monarhijo zvezo s pogodbo v Reichenbachu dne 27. julija 1790. V tem času pa je Jožef II., ki se je vpognil mnogim točkam, umrl. Njegov naslednik, Leopold II. je bil pripravljen napraviti koncesije in rezultat je bilo to, da je bila Ogrska kmalu ugnana in punt zaduščen, a nepodpiran upor na Belgijskem pa je bil z lahka zaduščen. To se je zgodilo leta 1791—1792.

Vsekako pa je revolucijonarna epizoda dobro pretresla belgijsko ljudstvo. Belgija se ni dala več umiriti in novo, pravo revolucijonarno gibanje je začelo vreti med narodom. Konsekventno je Belgi-

ja z lahka pala v roke Francozov, ko hitro so slednji prestopili njene meje (1792). Ko bi Belgija sama živela mir v svojih mejah, bi bila trdna pomoč za operacijo proti-revolucije proti Franciji in bi bila zelo nevarna francoski revoluciji. Namesto tega je kratkovidna pohlepnost aristokracije, duhovščine in uradnega plemstva zasukala isto v nekako pribežališče za Francijo.

Plemiči na Švedskem so bili skoro večji razgrajati kot pa Madžari in Belgijci. S vrsto coup d'etatov je Gustav III. oropal plemiče njihovih privilegijev ter jim krčil njihove pravice, dokler si ni konečno leta 1789 podjarmil neomejeno oblast. Svojo moč in dohodke, dohajajoče mu iz padele plemstva ni porabil za povzdigo očetnjave, ampak za otročje in dragocene nenavadne dogodke.

Kot gledališki južak, z jednim očesom za dramatičen efekt, in spiriran s ridikulozno megalomanijo, se je hotel kazati da je trumf monarhijskega interesa v Evropi, da je Herkules, ki bo zaprl hidrant revolucije. Pridigoval je križarsko vojsko za Francijo; hotel je celo sam voditi brodogve doli po Seinu do Pariza in uničiti z jednim udarec gnezdo revolucije. V letu 1791 je potoval v Aix, da konspirira s Francoskimi izgnanci v dosego restoracije stare monarhije. Toda, zarota švedskih plemičev proti Gustavu je v njegovi odsotnosti dozorela. Zarotniki so bili prepričani, da dobe zopet svoje privilegije nazaj edino le tedaj, če odstavi kralja. Dne 17. marca 1792 je krogla zarotnika Anekarstroma pretrgala vsako nit proti-revolucije. To se je zgodilo skoraj eno leto predno so republikanci na Francoskem izvršili vojni zakon proti Louisu XVI. (21. jan. 1793), ker je on v teku vojske konspiriral s sovražnikom dežele. Iz tega pa zopet vidimo, da je plemstvo pokazalo sanskulotom kako kraljeve glave padajajo pod giljotino (nožem).

Pokazalo se je tudi, da so bili državni diplomati onega časa bolj kratkovidni, bolj preslepljeni vsled pohlepa, kot pa plemstvo. Njihova koalicijska proti-revolucija nam očitno kaže, kaj pomeni beseda "reakcijonarna masa" in če bolj nablizje pogledamo to "maso" vidimo največji kontrast in najgloblje delitve.

Začetek francoske revolucije je našel celo Evropo na robu svetovne vojske. Katarini II., ruski carici, se je posrečilo pregovoriti cesarja Jožefa, da je šel z njo v vojsko proti Turčiji, obljubujoč mu, da si Turčijo med seboj razdelita. Rusija je začela vojsko proti Turčiji leta 1787 in Avstrija pa leto kasneje, (1788). Razume se, da Prusija bi bila sedaj tudi rada svoje grabežljive parklje vmes posegla, posebno še, če pomislimo, da je pruski kralj Friderik II. imel nekaj spor s Jožefom in da ni rad videl, da bi se Avstrija pomogla na Balkanu. Če si Avstriji pribori kako turško pokrajino mora toliko zgubiti na ruski meji, si je mislil Friderik. Če pa drugače ne, mora dati Avstriji Poljakom Galicijo in Poljska pa naj bi Prusiji prepustila gotove distrikte, med temi mesti Thorn in Danzig. Razume se, da Avstrija kaj takega gotovo ne bi prostovoljno storila in zato se je Prusija pripravljala za vojsko in je gledala okoli po zaveznikih. Najbližji seveda so bili Poljaki, katerim je hotela še en kos zemlje odtrgati.

Profesor Von Sybel piše v "Geschichte der Revolutionszeit" zelo natančno o vplivu druge in tretje delitve poljske kraljevine. Njegova zgodovina temelji deloma na materjalu iz arhivov, do katerih je težko priti. Vendar pa se mora reči, da profesor je bil površen in pristranski, posebno pri tem ko vidi v katastrofi vseči nad Poljsko konsekvence velike in težke krivde in riše grozno sliko nizkotnosti poljskega plemstva in kako so izzemali in izkoriščali poljsko ljudstvo. Von Sybelu, pruskemu profesorju ne bomo vzeli za zlo zato, ker se postavlja za svetovnega sodnika, katerega se pokliče da sodi nedolžnost in krivico historičnih faktorjev večne morale, znamenite za vse čase in vse narode. To je

namreč navada med zgodovino-pisci, vendar po naših mislih se postavlja "večna pravica" našega "svetovnega sodnika" v slabo luč, če pravi, da so Poljaki občutili posledice njihove "velike in težke krivde" zato ker se niso zadovoljili s delitvijo, katero so planirale Prusija, Avstrija, Rusija in vse druge države v Evropi. Mi smo mnenja, da plemstvo vsepoved je bistveno kazalo iste moralne kakovosti kot i drugi, edino morda s to razliko, da poljski plemiči so bili edini, ki niso rabili robčkov, — poteze, katera zgređa Von Sybelu, da je štela pri "krivdi". Edina razlika med Poljaki in njihovimi sosedi je bilo to, da Poljska ni razvila onih faktorjev, kateri so drugod formirali protitežo proti plemstvu. S tem hočemo namreč reči, da Poljska ni razvila dovolj močne, centralizirane državne uprave ali mogočne buržuazije, tako da bi se ekonomična in politična evolucija, ki nikakor ni pustila Poljsko nedotaknjeno, utrdila. Poljska je bila pred vsem ekonomično in politično nazadnjaška in zato se je imela zahvaliti svojim mogočnim sosedom, pred vsem pa Rusiji. Z dejanjem in besedo so sistematično podžigali "elemente punta in nerada po vsej Poljski in so sproti iztrgali, izpuli vsako kal, ki bi morda zastrela v večjo ekonomično in politično delbo. Če je bilo potrebno, zgrabili so tudi po orožju in tako je prišlo, da je pred 500 leti največje neodvisno kraljestvo v Evropi, ki je zadalo smrtni udarec Križarjem in njihov izkoriščanju, postalo sedaj odvisno od drugih še predno je izginilo iz zemljevida. Mutualna zavist evropskih vlasti je podaljšala navidezni obstoj Poljske, drugače je bila že itak v rokah drugih.

Leta 1772 je že prišlo tako daleč, da so Prusija, Rusija in Avstrija v skupnem sporazumu med seboj razdelili večji del poljskega kraljestva. V letu 1775 so velelasti prisilile ostanek Poljske, da si izdela "republikansko" ustavo in da se podvrže njihovi protekciji. Ta ustava pa je napravila sistematično upravo nemogočo in je povzdignila anarhizem od princepa. Od tistega časa naprej pa je imela tam Rusija neomejeno vlado in sicer deloma vsled tega, ker je podkupila glave plemstva, katere je ustava napravila vsemožne, deloma pa vsled teroriziranja. Toda ko so bile Katarine čete doli na Turškem in tam imele dovolj opravka, so si mislili poljski rodoljubi, da je prišel ugodni čas, ko se znebijo ruskega jarma. Tej misli je sledila takoj formulacija nove ustave, ki bi odstranila vsaj deloma fevdalno anarhijo. Prusija, ki je hotela škodovati Avstriji, jih je spodbujala, da store energične korake. Seveda Prusija je prežala sedaj po Galiciji in ne samo po mestih Thorn in Danzigu. Konečno, dne 20. sušca 1790 je Prusija celo sklenila formalno pogodbo s Poljsko, da na podlagi iste ena drugi pomagata in slučaj napada od zunaj. Istočasno, kakor smo videli, je Prusija sklenila nekako zvezo s ustaši na Ogrskem in v Belgiji.

Angleška je bila v zvezi s Prusijo, ker prva je videla v Rusiji silo, koje rast bi interferirala s kupčijami in trgovino v Baltičkem morju kakor tudi na iztoku. Samo ena velesila, ki bi znala škodovati je bila in ta je Francija, katera je bila zvezana s Avstrijo vsled rodbinske vezi. Lahko si je misliti kako vesel je bil pruski dvor, ko je zvedel, da revolucija je storila to monarhijo nezmožno za kako vojsko, saj za tisti čas. Tako malo je Prusija razumela važnost revolucije, tako slepa je postala vsled pohlepa po rasti, da je pozdravljala majanje francoskega prestola, češ, saj sedaj je pot odprta, da si pridobi kos Poljske. Pruska vlada se ni samo veselila francoske

revolucije, temveč ji je celo pomagala. Pruski poslanci v Parizu, grof Goltz, je stopil v najožjo zvezo s demokratično stranko v narodni skupščini. Ob neki priliki je pruski kralj čestital Petonu, poslanec levice, zaradi nekoga demokratičnega govora in se je sam osebno zanimal in potegoval za to, da se kralju — francoskemu — odvzame pravica odločiti, naj li bo vojska ali mir. Ko bi se to zgodilo, potem se Prusija ne bi rabila bati nobenega napada od strani Francozov. Da ne bi Goltza preveč kompromitiral, mu je dal Juda Ephraima za pomočnika. Ta Ephraim je bil ona oseba, ki je delovala v Belgiji v prid Prusije.

Položaj v letu 1790 je bil zelo ugoden za Prusijo — monarhija v Franciji ni bila v stanu voditi vojske; v Belgiji je bil punt zmagenos; Madžari so bili trdoglavno uporni; hrbet Prusije so branili Poljaki (in Švedi) in Rusija in Avstrija pa ste imeli dovolj opravka s Turkomi, ki se je branil na čudovite načine. V tem položaju je bila Avstrija takorekoč brez obrambe pred Prusijo, ki je bila zvezana s bogato Anglijo. Pruski kralj Friderik II. je kar koprnel po vojski.

V tem času pa je vročekrvni in strašni Jožef umrl in previdni Leopold, ki mu je sledil, je bil precej pretkan. Da se je udal, je razorožil svoje sovražnike, pomiril Ogrsko, prenehad vojsko s Turki in sklenil pogodbo s Prusijo v Reichenbachu dne 27. julija 1790. S tem, da je sprejel pruske predloge, je oropal Prusijo vsake namere za vojsko začetni.

Konec prihodnjic.

DR. RICHTER'S

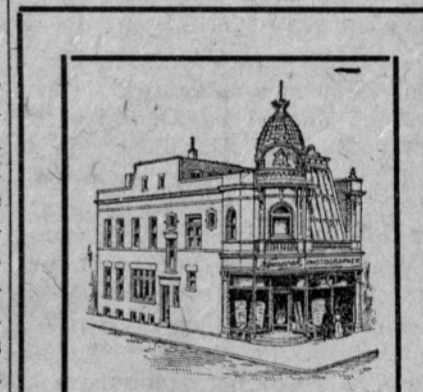
PAIN-EXPELLER

Človek, ki trpi bolečine, je ravno tako brez pomoči, kakor razbita ladija na pečinah. Če boleha na revmatičnih bolečinah, nevalgiji, prehlajenju itd. poskusi vdrgnenje z

PAIN-EXPELLERJEM, priznano dobro domače sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah po 25 in 50c.

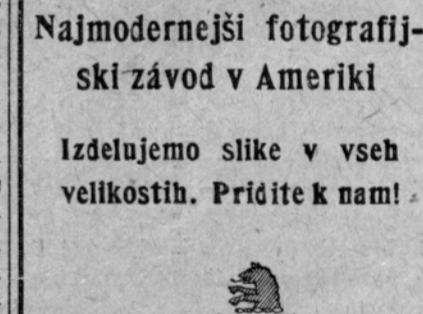
F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

Pazte na varstvenoznamko z sidrom.

Najmodernejši fotografij-ski závod v Ameriki

Izdelujemo slike v vseh velikostih. Pridite k nam!

Nemecek

1439 W. 18. cesta nasproti Č. S. A. dvorane.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svete, močote se popolnoma zdrave zobe? Pušiš si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Cankarjevi spisi:

Vinjeta	\$1.80
Jakob Ruda	60
Za narodov blagor	\$1.00
Knjiga za lahkomišelne ljudi	\$1.25
Kralj na Betajnovi	\$1.00
Hiša Marije Pomočnice	\$1.00
Gospa Judit	\$1.00
Nina	\$1.00
Krpanova kobila	\$2.00
Iljapec Jernej	75
Zgodbe	\$1.00
Za križen	\$1.50
Ob zori	\$1.50

Kersnikovi spisi:

Cyklamen, I. snopič	\$1.25
Agitator, II. snopič	\$1.25
Na žerinjah, III. snopič	\$1.25
Lutski ljudje, IV. snopič	\$1.25
Rošljin in Verjanko, V. snopič	\$1.25
Jara gospoda, VI. snopič	\$1.25
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	\$2.50
Berite novice, IX. snopič	\$1.75

Trdinatovi spisi:

Bahovi huzarji	\$1.50
Bajke in povesti, I. zvezek	\$1.00
" " " " " " " " " " " "	\$1.00
" " " " " " " " " " " "	\$1.00
" " " " " " " " " " " "	80
" " " " " " " " " " " "	\$1.25

Jurčičevi spisi:

I. zvezek	60
II. " "	60
III. " "	60
IV. " "	60
V. " "	60
VI. " "	60
VII. " "	60
VIII. " "	60
IX. " "	60
X. " "	60
XI. " "	60

Sienkiewiczovi spisi:

Rodbina polaneških v 3 delih	\$5.00
Mali vitez v 3 delih	\$3.50
Potop I. in II. zvezek	\$3.20
Križarji v 4 delih	\$2.60
Za kruhom	15
Z ognjem in mečem, v 4 delih	\$2.50
Brez dogme	\$1.50

Stritarjevi spisi:

Pod lipo	60
Jagode	60
Lešniki	60
Zimski večeri	60

Knezova knjižica:

I. zvezek	40
II. " "	40
VII. " "	50
IX. " "	40
X. " "	40
XI. " "	40
XII. " "	40
XV. " "	75

Tavčarjeve povesti:

I. zvezek	\$1.35
II. " "	\$1.35
III. " "	\$1.35
IV. " "	\$1.35
V. " "	\$1.35

Tolstojevi spisi:

Rodbinska sreča	40
Ana Karanina	\$3.20
Kazaki	80

Venec slov. povesti:

III. zvezek	60
IV. " "	60
V. " "	60
VI. " "	60
VII. " "	60
VIII. " "	60
IX. " "	60

Zabavna knjižnica:

13. zvezek	50
14. " "	30
15. " "	60
16. " "	75
17. " "	40
20. " "	75

Knjižnica Nar. zal. v Celju:

I. zvezek	40
II. " "	\$1.00

Razni drugi spisi in prevodi:

Opatov praporščak	35
Momenti	\$1.50
Spomini	\$1.00
Iz naših krajev	\$1.25
Obsojenci	\$1.25
Igračke	\$1.00
Tilho in drugi	\$1.00
Reformacija	50
Spolne bolezni	25
Dobra gospodinja	\$1.50
Primož Trubar	50c
Dobra kuharica	\$3.00
Medvedji lov	50
Kapitan Žar	60
Na divjem zapadu	60
Džungl	\$1.00
Na rakovo nogo	50c
Srce	\$1.00
Slovenski fantje v Bozni, 2 zvez.	75
po	40
Marica	25
Spominski listi	30
Burska vojska	75
Avstrijski junaki	30
Znamenje štirih	60
Veliki trgovec	30
General Lavdon	30

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA
sodovnice mineralne vode in drugih
neopojnih pijač.
82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. "Glas Svobode!"